

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра міжнародного менеджменту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«Імпорт морепродуктів з країн ЄАВТ на матеріалах ТОВ з П
«САЛАТЕЙРА»**

Студентки 4 курсу, 5 групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

Нестеренко
Аліни
Володимирівни

Науковий керівник
доцент, доктор економічних наук,
професор кафедри міжнародного
менеджменту

Фокіна-Мезенцева
Катерина
Володимирівна

Гарант освітньої
програми
доцент, кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародного
менеджменту

П'янкova
Оксана
Василівна

Київ 2023

АНОТАЦІЯ

Нестеренко Аліна Володимирівна. «Організація імпорту морепродуктів з країн ЄАВТ на матеріалах ТОВ з П «САЛАТЕЙРА».

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю «Менеджмент» спеціалізацією «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Київський національний торговельно-економічний університет, Київ, 2023.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено практичним аспектам організації імпорту морепродуктів, що передбачає: дослідження функціонування підприємства-суб'єкта ЗЕД, аналіз світового та вітчизняного ринків морепродуктів, обґрунтування вибору стратегії організації імпорту, реалізацію управлінського рішення щодо імпорту через організаційне забезпечення та прогнозу оцінку результативності імпорту морепродуктів.

Ключові слова: суб'єкт ЗЕД, імпорт, управлінське рішення, організаційне забезпечення, морепродукти.

SUMMARY

Nesterenko Alina Volodymyrivna. «Organization of the import of seafood from EFTA countries using the materials of LLC "SALATEYRA".

Graduation qualification work in the specialty "Management" with specialization "Management of foreign economic activity". Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, 2023.

The final qualification work is devoted to the practical aspects of the organization of seafood import, which includes: the study of the functioning of the enterprise subject to the FEZ, the analysis of the global and domestic seafood markets, the justification of the choice of the strategy of the import organization, the implementation of the management decision regarding the import through organizational support and the predictive assessment of the effectiveness of the import of seafood.

Key words: FEZ subject, import, management decision, organizational support, seafood.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЕД ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»	10
1.1. Оцінка виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ з П «САЛАТЕЙРА».....	10
1.2. Аналіз імпортової діяльності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА».....	17
РОЗДІЛ 2. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ КРАЇНИ-КОНТРАГЕНТА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМПОРТУ МОРЕПРОДУКТІВ	22
2.1. Визначення основних тенденцій розвитку світового ринку морепродуктів.....	22
2.2. Дослідження ринку морепродуктів України.....	30
РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ІМПОРТУ ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» МОРЕПРОДУКТІВ з КРАЇН ЄАВТ	39
3.1. Організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ	39
3.2. Прогнозна оцінка результативності імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ.....	46
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	62

ВСТУП

Актуальність випускної кваліфікаційної роботи. Розвиток національної економіки України в умовах поглиблення Європейської інтеграції потребує докорінних змін в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю на макро-, мезо- і мікрорівнях. Упродовж двох останніх десятиліть спостерігаємо стійку тенденцію до перевищення обсягу імпорту над експортом.

Сьогодні значна кількість українських підприємств активно беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності. У цих умовах експортно-імпортні операції є одним з наріжних каменів товарного обігу. Слід зазначити, що сама імпортна діяльність завжди була важливою частиною стабілізації економічної діяльності як на галузевому рівні, так і на рівні національної економіки в цілому. Тож організація імпоротної діяльності підприємства дуже важка й відповідальна робота, що вимагає ретельного розгляду таких питань, як кон'юнктура ринку, оцінювання потенційних продавців, установлення ділових контактів з ними, переговори, підписання угод тощо.

Питання управління імпортом знаходять жвавий відклик у працях вітчизняних та іноземних науковців. У цьому напрямку відомими є праці: О. Кириченка, І. Дишко, О. Дерев'яненка, Г. Кушніцької, Н. Пирець, Ю. Солодковського, М. Швецової, В. Бегми, О. Давидович, Ф. Друкера, Ф. Хаєка та ін. Галузевими проблемами розвитку експортноімпоротної діяльності займалися такі науковці: М. Хартман, О. Стахорський, В. Стіпахно, Ю. Раку, Н. Бикова, С. Бойко, Н. Коровайченко, С. Стріха, А. Дем'яненко, О. Овсянніков, О. Бортник, Р. Пинда, О. Жемойда, А. Гордійчук, І. Скорнякова, Ю. Зборовська, О. Литвина тощо. Отже, усе вищезазначене обумовлює актуальність дослідження обраної теми.

Метою є розкриття теоретичних засад та практичних аспектів організації імпоротної діяльності підприємства. Задана мета дослідження обумовила необхідність вирішення таких завдань:

– розкрити теоретичні аспекти управління імпоротною діяльністю суб'єкта ЗЕД;

- провести аналіз виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»;
- провести загальний аналіз імпортової діяльності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»;
- визначити основні тенденції розвитку світового ринку морепродуктів;
- дослідити ринок морепродуктів України;
- проаналізувати організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ;
- зробити прогнозну оцінку результативності імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ.

Об’єкт дослідження – процес організації імпорту морепродуктів з країн ЄАВТ на матеріалах ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Предметом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є організаційні та практичні аспекти імпортової діяльності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА».

Методи дослідження. Дана робота ґрунтується на використанні загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. В процесі дослідження використовувались загальнонауковий діалектичний метод, а також методи аналізу і синтезу, логічного та історичного, порівняння, та інші прийоми економічного дослідження.

Практичне значення одержаних результатів полягає у докладному аналізі положень та рекомендацій, що представлені у випускній кваліфікаційній роботі. Їх застосування значно поліпшить зовнішньоекономічну, а особливо імпортовою діяльність підприємства, підвищить її результативність і, а також покращить загальні економічні показники діяльності підприємства.

Структура даної випускної кваліфікаційної роботи являє собою вступ, викладений основний матеріал, який складається з трьох розділів, які включають аналітичні дані та пропозиції щодо поліпшення управління імпортом морепродуктів, висновки, а також список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЕД ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

1.1 Оцінка виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Випускна кваліфікаційна робота виконана за матеріалами практичної діяльності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА».

ТОВ з Іноземними Інвестиціями «САЛАТЕЙРА» почало своє функціонування 28.04.2012 року та вже 11 років успішно працює та задовольняє потреби клієнтів. ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» зареєстровано у м. Київ, вул. Шота Руставелі, буд. 33-Б, нежиле приміщення 27 (рис.1.1).

Рисунок. 1.1 Місцерозташування ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Джерело: [26]

Статутний капітал складає 6 121 855,00 грн. Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань код ЄДРПОУ ТОВ «САЛАТЕЙРА» — 38150180. Керівником організації є Василевська Олена Григорівна.

Згідно зі Статутом, підприємство здійснює 12 видів діяльності за КВЕД, але основним з них є 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування. До додаткових відноситься:

- 10.85 Виробництво готової їжі та страв
- 77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
- 77.40 Лізинг інтелектуальної власності та подібних продуктів, крім творів, захищених авторськими правами
- 82.30 Організування конгресів і торговельних виставок
- 82.99 Надання інших допоміжних комерційних послуг, н.в.і.у.
- 90.02 Діяльність із підтримки театральних і концертних заходів
- 56.30 Обслуговування напоями
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
- 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
- 56.21 Постачання готових страв для подій
- 56.29 Постачання інших готових страв

Salateira — це міжнародна мережа здорового харчування. Це фастфуд здорової людини — салати, пасти, сендвічі, супи, равіоли, напої та десерти. Інгредієнти клієнт обирає сам [26].

Зараз в мережі Salateira 18 ресторанів, з них 5 — за франшизою. Це 500 працівників та 2,5 млн відвідувачів щороку. Свою місію організація сформулювала так: «Годувати гостей здорово, швидко, якісними продуктами та за розумну ціну». Цінності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» представлено на рис.1.2.

Рисунок 1.2 Цінності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Джерело: [26]

Далі проаналізуємо фінансовий стан господарської діяльності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА». Фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, що виникає в результаті взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається низкою виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Отже, на нього впливає вся ця діяльність. Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом планування та прогнозування для фінансового оздоровлення [15].

Фінансовий стан підприємства оцінюється з урахуванням системи економічних показників, які характеризують фінансово-економічний стан підприємства.

Проведемо оцінку станку активів досліджуваного підприємства в табл.1.1.

Таблиця 1.1

**Показники для оцінки стану активів та зобов'язань ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»
у 2020-2022 р, тис.грн**

Показники	Методика розрахунку показника	Рік			Відхилення, %	
		2020	2021	2022	2021 р. до 2020 р	2022 р. до 2021 р
1. Загальна вартість активів (майна)	Ф.1. р.1300	275 015	211 550	226 694	-23	7,2
2. Вартість необоротних (довгострокових, постійних) активів	Ф.1. р.1095	173 740	133 646	162 090	-23	21,3
3. Вартість оборотних (мобільних) активів	Ф.1. р.1195	101 275	77 904	64 604	-23	-17,1
4. Вартість матеріальних оборотних активів (запасів)	Ф.1. р.1100	45 548	35 037	12 519	-23	-64,3
5. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	Ф.1. р.1125	1 086	835	1 840	-23	120,4
6. Грошові кошти	Ф.1. р.1165	43 385	33 373	43 987	-23	31,8
7. Власний капітал	Ф.1. р.1495	221 906	170 697	171 088	-23	0,2
8. Довгострокові зобов'язання для формування необоротних активів	Ф.1. р.1595	0	0	0	0	0,0
9. Короткострокові кредити банків	Ф.1. р.1600	0	0	0	0	0,0
10. Поточні зобов'язання	Ф.1. р.1695	53 109	40 853	55 606	-23	36,1
11. Робочий (чистий оборотний) капітал (наявність власних оборотних активів)	Ф.1.(р.1195 - р.1695)	48 166	37 051	8 998	-23	-75,7
12. Вартість основних засобів:	Ф.1. р.1010	51 626	39 712	51 963	-23	30,8
- первісна	Ф.1. р.1011	123 118	94 706	123 482	-23	30,4
- сума зносу	Ф.1. р.1012	71 492	54 994	71 519	-23	30,0

Джерело: складено автором на основі звітності (балансу) підприємства

Проаналізувавши отримані дані у табл. 1.1 можемо сказати, що у 2021 спостерігалася тенденція до зниження всіх показників. Це можна пояснити початком кризи на фоні пандемії Covid. У періоді 2021-2022рр зросли показники загальної вартості активів на 7,2%, вартості необоротних активів на 21,3% - що свідчить про розширення діяльності за рахунок оновлення матеріально-технічної бази підприємства, дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги – на 120,4%, грошових коштів та власного капіталу – на 31,8% та 0,2% відповідно, поточних зобов'язань на 36,1% та вартості основних засобів на 30,8%. Натомість знизились показники вартості оборотних активів на 17,1%, вартості запасів – на 64,3%. Також знизився показник робочого капіталу на 75,7%.

Фінансова стійкість підприємства характеризується системою фінансових коефіцієнтів, які розраховуються як відношення абсолютних показників активу і пасиву балансу. Узагальнимо показники фінансової стійкості ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» у табл.1.2.

Таблиця 1.2

Показники фінансової стійкості ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» за 2020-2022

рр.

Найменування показника	Методика розрахунку показника	Рік			Відхилення, +/-	
		2020	2021	2022	2021 р. до 2020 р	2022 р. до 2021 р
1. Коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу)	$K.a. = \frac{\text{ф.1 р. 1495}}{\text{ф.1 р. 1900}}$	0,81	0,81	0,75	0	-0,05
2. Коефіцієнт фінансової залежності	$Kф. з. = \frac{\text{ф.1 р. 1900}}{\text{ф.1 р. 1495}}$	1,24	1,24	1,33	0	0,09
3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$K м. = \frac{\text{ф.1 (р.1595 + р.1695)}}{\text{ф.1 р.1495}}$	0,24	0,24	0,33	0	0,09
4. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	$K к. з. к. = \frac{\text{ф.1 (р. 1595 + р. 1695)}}{\text{ф.1 р. 1495}}$	0,19	0,19	0,25	0	0,05

	1695): ф.1 р. 1900					
--	-----------------------	--	--	--	--	--

Джерело: складено автором на основі звітності (балансу) підприємства

Аналізуючи дані таблиці 1.2, можна зробити висновок, що у 2022 році відбулися негативні зміни у складі показників, якими характеризується фінансова стійкість - зменшилось значення коефіцієнта автономії. Проте значення коефіцієнта фінансової залежності зросло, зменшилась залежність підприємства від залучених коштів.

Далі визначимо динаміку дохідності підприємства і результати представимо у вигляді табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Динаміка дохідності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» за 2020-2022 рр.

Найменування показника	2020 р	2021 р	2022 р	Відхилення 2021 р. до 2020 р, +/-	Відхилення 2022 р. до 2021р, +/-
Вартість активів підприємства	210856	211550	226694	694	15144
Сукупний дохід	43255	46038	49798	2783	3760
Сума сукупного доходу на 1 грн. вартості активів	0,205	0,218	0,22	0,013	0,002

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Аналізуючи отримані дані можемо сказати, що сума сукупного доходу на 1 грн. протягом досліджуваного періоду збільшується – на 0, 013 грн. та 0,002 грн відповідно. Причинами збільшення даного показника є зростання вартості активів підприємства. Також на збільшення даного показника вплинуло збільшення сукупного доходу на 2783 тис.грн у 2021 р. та 3760 тис.грн у 2022 р. порівняно з попереднім періодом. Отже, можна зробити висновок, що у підприємства збільшилась дохідність, тому досліджуване підприємство має тенденцію до збільшення доходності свого капіталу.

Тепер проведемо оцінку рентабельності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» і результати представимо у табл.1.4.

Таблиця 1.4

Аналіз рентабельності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» за 2020-2022 рр.

Найменування показника	Методика розрахунку	Роки		
		2020	2021	2022
1. Рентабельність продажу	Чистий прибуток (ф. 2 р. 2350)/ Чистий дохід від реалізації (ф.2 р. 2000)	0,12	0,12	0,09
2. Рентабельність активів	Чистий прибуток(ф.2 р. 2350) / (Активи на п. періоду + активи на к. періоду)/2	0,23	0,23	0,19
3. Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток (ф.2 р. 2350) / (Власний капітал поч. періоду + власний капітал на к. періоду)/2	0,29	0,29	0,23

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Рентабельність продажу характеризує здатність підприємства отримувати прибуток. За аналізований період бачимо негативну динаміку, що проявляється у зменшенні цього показника.

Бачимо також незначне зменшення рентабельності активів. У 2021 р. підприємство отримало 23% чистого прибутку на кожен вкладену гривню активів, а у 2022 р. – вже 19%. Факторами такого становища є збільшення загальних витрат діяльності. Рентабельність власного капіталу компанії у 2022 р. також зменшується.

Отже, можемо сказати, що ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» є рентабельним та платоспроможним підприємством, що займає високі конкурентні позиції на ринку здорового фастфуд-харчування. Пандемія Covid та повномасштабне вторгнення, звичайно, внесли свої корективи у роботу, але, незважаючи на це, підприємство продовжує активно працювати та отримувати прибуток.

1.2 Аналіз імпортової діяльності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Підприємство ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» - це незалежний господарюючий суб'єкт, юридична особа з самостійним балансом, розрахунковими та іншим, в тому числі валютними, банківськими рахунками, що від свого імені може укласти договори, набувати майнові та особисті немайнові права, брати на себе зобов'язання. Відповідно до законів України, Товариство може займатися зовнішньоекономічною діяльністю. Частиною 2 ст. 5 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959 визначено, що юридичні особи мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність відповідно до їх статутних документів з моменту набуття ними статусу юридичної особи.

Таким чином, підприємству, яке планує займатись зовнішньоекономічною діяльністю, слід закріпити таке бажання у Статуті – у досліджуваному підприємстві цей момент прописаний.

Підприємство не здійснює експортної діяльності, натомість імпортує деякі продукти харчування, які використовує у своєму меню. Імпортом вважають митний режим, відповідно до якого іноземні товари, за які сплачені митні платежі згідно зі встановленими законами країни, за умови виконання всіх обов'язкових митних формальностей були відправлені до вільного обігу на митній території країни.

Ефективність імпорту означає вигідність імпорту, яка вимірюється співвідношенням вартості імпортного товару, який реалізується на внутрішньому ринку за внутрішніх цін, і вартості товару за зовнішньоторговельними цінами.

Отже, метою здійснення імпортних операцій ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» є закупівля сировини для подальшої самостійної переробки. ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» виконує імпортні операції з поставками в Україну морепродуктів.

Етапи ввезення імпортних товарів в Україну представлено на рис.1.3.

Рисунок 1.3 Етапи ввезення імпортних товарів в Україну

Джерело: [18]

Терміни поставки є індивідуальними. Що стосується термінів, наприклад, розмитнення, то якщо не виникає жодних проблем (всі документи вірно оформлені), то розмитнення товару відбувається за 1 день.

Вивчивши динаміку імпорту за 2020-2022 рр., було проведено згрупування даних підприємства, що представлені у табл.1.5.

Таблиця 1.5

Обсяг імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» в розрізі країн за 2020-2022 рр.

Постачальники, країна	2020 рр		2021 рр		2022 рр		Відхилення 2021 р. до 2020 р, +/-	Відхилення 2022 р. до 2021р, +/-
	Сума, грн.	Питома вага	Сума, грн.	Питома вага	Сума, грн.	Питома вага		
Ісландія	354 158,5	61,4%	395 206,6	62,1%	405 263,30	61%	41 048,1	10 056,7
США	144 879,4	25,1%	158 452,3	24,9%	159 256,00	24%	13 572,9	803,7
Естонія	77 589,1	13,4%	82 596,3	12,9%	99 369,40	15%	5 007,2	16 773,1
Разом:	576 627	100%	636 255,2	100%	663 888,70	100%	59 628,2	27 633,5

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Отже, підприємство здійснює закупівлі товарів у 3 країнах (рис.1.4).

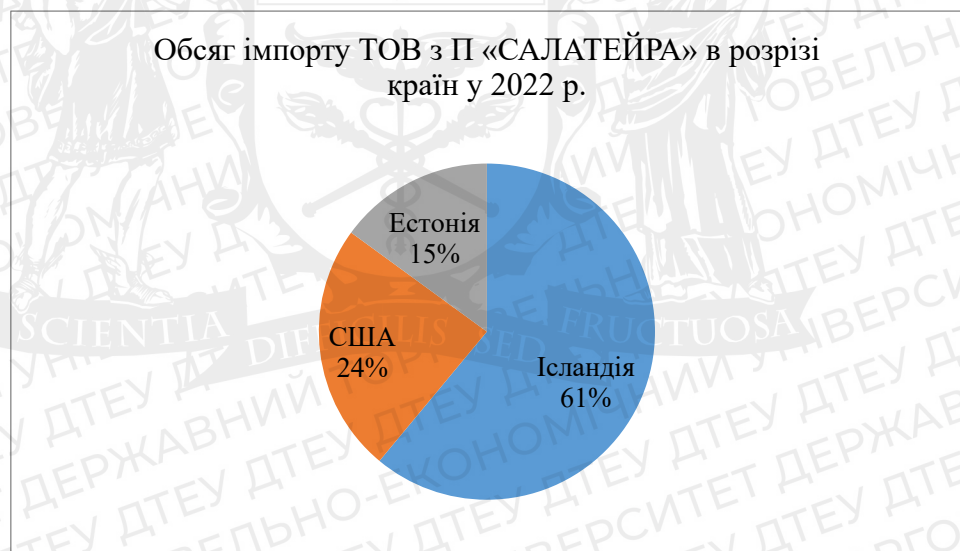

Рисунок 1.4 Обсяг імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» в розрізі країн у 2022 р.

Джерело: [26]

Обсяг імпорту має тенденцію до збільшення – на 59 628,2 грн та на 27 633,5 грн відповідно. У структурі імпорту у 2022 році бачимо незначне зменшення поставок з Ісландії та США та збільшення з Естонії – це пов’язано з появою нового постачальника.

Товарна структура імпорту підприємства за 2022 рік представлена в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6

Товарна структура імпорту морепродуктів ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» у 2022 році

Найменування товару	Сума закупівель, тис. грн	Питома вага, %
Восьминіжки	73956	11,1
Кальмари	64845	9,8
Креветки	205236	30,9
Тунець	179586,7	27,1
Лосось	140265	21,1
Разом	663 888,70	100

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Бачимо, що найбільшу частку в імпорті ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» займають креветки – 30,9%, тунець – 27,1%, лосось – 21,1% восьминіжки – 11,1%. Найменшу частку мають кальмари – 9,8%.

Розглянемо ефективність імпортних операцій у 2022 році на досліджуваному підприємстві ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» у табл.1.7.

Таблиця 1.7

Ефективність імпортних операцій у 2022 році на ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Вид продукції	Витрати, євро	Прибуток, євро.	Рівень рентабельності, %
Восьминіжки	1889,52	2589,8	37,1
Кальмари	1656,75	2005,3	21,0
Креветки	5243,64	7569,3	44,4
Тунець	4588,32	5265,3	14,8
Лосось	3583,67	3986,4	11,2

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Розглянувши ефективність імпорتنих операцій у 2022 році можемо сказати, що найбільшу рентабельність мають креветки – 44,4%, а найменшу – лосось – 11,2%. Для підвищення прибутків підприємству варто переглянути ціну реалізації на страви з лососем. Отже, не зважаючи на всі економічні проблеми, підприємство налагодило зовнішньоекономічні зв'язки з країнами Європи та США.

Бачимо, що зараз з країн ЄАВТ (Європейська асоціація вільної торівлі) ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» співпрацює лише з Ісландією.

Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ) - це зона вільної торгівлі, що об'єднує митні території чотирьох країн, які не є членами Європейського Союзу: Республіки Ісландія, Князівства Ліхтенштейн, Королівства Норвегія та Швейцарської Конфедерації. Зона вільної торгівлі забезпечує країнам-учасникам вільну торгівлю товарами та послугами і гарантує вільний рух капіталу та фізичних осіб ЄАВТ та Україна підписали спільну декларацію про співробітництво у 2000 році [8].

Отже, можемо зробити висновок, що досліджуване підприємство може розглянути і інші країни, у тому числі зі складу ЄАВТ, в якості імпортерів морепродуктів.

РОЗДІЛ 2. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ КРАЇНИ-КОНТРАГЕНТА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМПОРТУ МОРЕПРОДУКТІВ

2.1 Визначення основних тенденцій розвитку світового ринку морепродуктів

На сучасному етапі розвитку суспільства значущу роль для економіки кожної країни та світу в цілому відіграє світове господарство, яке об'єднує національні економіки, що пов'язані та взаємодіють між собою за законами міжнародного поділу праці. Світовий ринок являє собою сукупність ринків окремих країн, пов'язаних за допомогою товарообміну. За своєю структурою світовий ринок поділяється на:

- ринок готових виробів;
- ринок сировини та напівфабрикатів;
- ринок послуг.

Ринок риби та морепродуктів був та по цей час є важливою складовою світової торгівлі. З початку 80-х років минулого століття стан та тенденції світового рибного господарства характеризуються посиленням конкуренції серед розвинених країн, які займаються рибальством, за право використання морських рибних ресурсів та морепродуктів.

Надмірна експлуатація водних ресурсів та інтенсивне промислове рибальство в Світовому океані призвели до надмірної експлуатації основних об'єктів промислу, які користуються підвищеним попитом на світовому ринку. Це зумовило необхідність у розвитку галузі рибництва – штучного вирощування риби та морепродуктів [9].

Важливою складовою системи організації ринку в умовах зростаючої кількості населення є механізм ринкового збалансування попиту та пропозиції.

Ринку рибних товарів було притаманне здебільшого стихійне формування, без науково обґрунтованої системи. Головним його регулятором був ринковий механізм, що передбачав швидку адаптацію до специфіки товару та побажань споживачів. У середині 90-х років почали розвиватись стратегії збуту, придатні для

умов ринку та вигідні для виробників риби, які не лише допомогли підвищити прибутки, а й визначили головні тенденції та напрями розвитку ринку риби та рибопродуктів. На сьогоднішній день можна стверджувати, що обсяги вилову риби та рибопродуктів і кількість населення мають тісну залежність один від одного [19].

На ринку риби та морепродуктів сьогодні спостерігається часткове збалансування попиту та пропозиції, проте головною проблемою залишається невідповідність між потребами населення та виробництвом продукції цього типу. У сучасних умовах розвитку міжнародної торгівлі ефективне функціонування ринку риби та рибопродуктів неможливе без злагодженого та відточеного механізму взаємодії його учасників. Аналіз співпраці між покупцями та продавцями у розвинених країнах є важливим фактором у впровадженні та вдосконаленні ринкової політики. Метою організації ринкової взаємодії є забезпечення сталого управління водними ресурсами та досягнення стабільних цін на ринку, збалансування попиту та пропозиції враховуючи обсяги сировини у кількості, необхідній як кінцевим споживачам, так і переробній промисловості.

У наш час продаж риби і морепродуктів у світі стабільно зростає. Дані по експорту риби та рибних продуктів наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Експорт риби і морепродуктів за країнами-лідерами, 2018-2022рр. (млн дол. США)

Країна	2018 р	2019 р	2020 р	2021 р	2022 р
1	2	3	4	5	6
Китай	10 305	13 228	16 996	18 161	20 193
Норвегія	6 944	8 699	9 288	8 747	9 669
Таїланд	6 200	6 994	8 102	8 055	8 700
В'єтнам	4 247	5 018	6 113	6 663	7 562
США	4 054	4 547	5 652	5 580	6 299

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6
Канада	3 222	3 820	4 145	4 198	4 534
Чилі	2 985	2 824	3 942	3 791	4 262
Індонезія	2 251	2 561	3 184	3 599	3 948
Нідерланди	2 630	2 744	3 512	3 389	3 709
Індія	1 611	2 406	3 351	3 366	3 764
Данія	2 695	2 754	3 069	3 195	3 345
Швеція	2 020	2 646	2 849	2 862	3 119
Росія	1 759	2 255	2 538	2 655	2 861
Германія	1 893	1 994	2 455	2 197	2 505
Великобританія	1 794	2 087	2 357	2 100	2 291
Республіка Корея	1 333	1 573	1 994	1 987	2 179
Ісландія	1 582	1 659	1 967	1 912	2 094
Японія	1 575	1 937	1 857	1 803	1 927
Франція	1 537	1 540	1 674	1 673	1 765
Польща	1 093	1 323	1 486	1 444	1 608
Перу	513	638	1 032	1 065	1 123
Італія	699	691	777	795	843
М'янма	337	649	455	530	600
Нігерія	338	325	105	52	44
Інші країни	20 546	21 619	25 577	20 886	23 354
Усі країни світу	87 241	99 749	118 368	114 455	126 334

Джерело: складено автором на основі [24,25]

Як бачимо, у досліджуваному періоді глобальні продажі рибної продукції збільшилися на 13,1%. У цей період вартісний об'єм експорту риби і морепродуктів зростає, за виключенням 2018 р., в якому спостерігалось скорочення світового експортного постачання продукції. У 2022 р. вартісний об'єм експорту риби і морепродуктів склав 126,3 млн дол, США, що на 44,8% вище показника 2015 р. За досліджений період цей показник зріс майже вдвічі для таких країн як Китай, В'єтнам, на 40% – Норвегії та Таїланду, які в сучасних умовах ринку є лідерами

експорту риби і морепродуктів. Стрімке зростання експорту цієї продукції показали США – на 55% [7].

Отже, світовий ринок риби і морепродуктів останні роки залишався досить стабільним, окрім 2020-2021 рр, в період коронавірусної пандемії.

Ключовий фактор, що визначає обсяги експорту – розвиток галузі та доступ до океанічних зон лову. Тому провідні позиції в рейтингу займають країни з великою береговою лінією, для яких рибальство – традиційна, давно і стабільно розвивається галузь АПК. Це – Китай, Норвегія, Індія, США та ін.

На діаграмі (рис. 2.1) представлені лідери з експорту рибної продукції та морепродуктів на 2021 р.

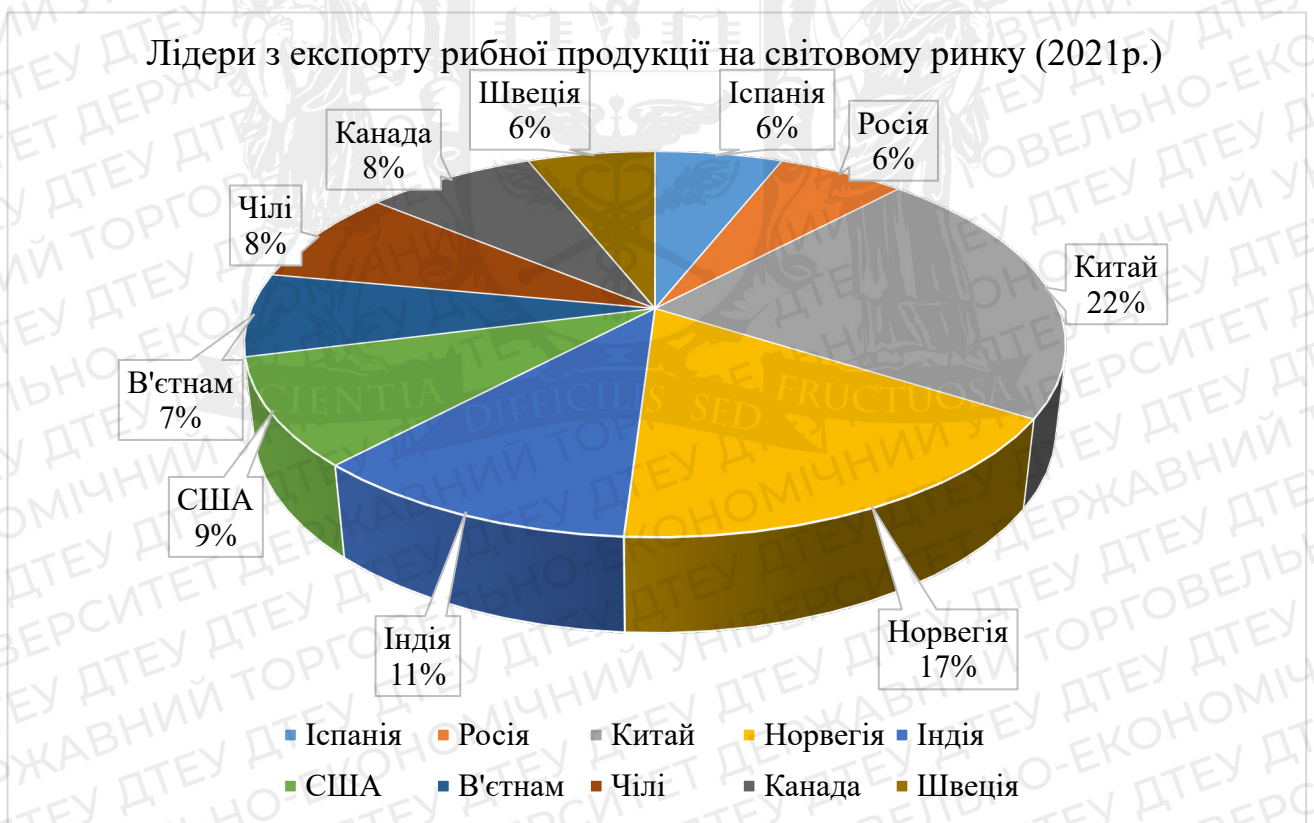

Рисунок 2.1. Відсоткова частка продукції на світовому ринку країн-лідерів з експорту риби та морепродуктів (2021 р.)

Джерело: [24]

Як бачимо, лідерами в експорті риби та морепродуктів на 2021 рік є Китай, Норвегія та Індія. Пов'язано це зі значним розвитком галузі рибної промисловості, а також доступом до акваторій.

У світовій торгівлі морожена риба відіграє провідну роль завдяки своїм властивостям зберігання та транспортування. Ракоподібні, перш за все креветки, займають друге місце за обсягами продажів як найпростіший у видобутку, масовий продукт. Рибні консерви та інша продукція переробки не включені до цієї класифікації. Обсяг торгівлі продуктами переробки риби та морепродуктами становить близько \$25 млрд [30].

Розвинена інфраструктура з прийому, заморожування та переробки риби є важливою конкурентною перевагою на ринку та дозволяє значно збільшити експорт, як у випадку Китаю. Статистичні дані за 4-річний період показують значний ріст вартості експорту рибними продуктами. За цей період частка вартості експорту патраної риби збільшилася на 8%, з 23,1 млн. (дол.США) в 2014 році до 25,1 млн. (дол. США) в 2018 році. Щодо рибного філе, стейка та фаршу, їх вартість експорту зросла більш ніж на 10% за 4-річний період, але в 2021 році спостерігається спад ринку.

Зниження ринку також стосується копченої та в'яленої риби, але економічна ситуація не вплинула тільки на патрану рибу. Вартість експорту копченої риби збільшилася за період 2016-2018 років на 10%, а порівняно з 2014 роком на 5,7%, не зважаючи на світову економічну нестабільність, а найбільшу частку ринку у даному напрямку займають США, Японія та інші розвинені країни [2].

На відміну від показників експорту, вартість світового імпорту патраної риби знизилася більше всіх (на 10.1%, 20,7 млн. Дол. США), тим часом, рибне філе, стейк і фарш (8.3%, 21,5 млн (дол. США) і копчена, в'ялена риба (9.97%, 5,4 млн дол. США). Структура імпорту риби та рибопродуктів країнами світу за 2019 та 2020 роки практично однакові. Лідером залишається Норвегія і імпортує 22-24% всієї продукції риби та рибопродуктів. Так як сучасний світовий ринок вимагає все більшої відкритості економіки країни і саме тому зовнішньоторговельна політика Норвегії є специфічною сферою діяльності.

Дослідимо вартість рибної продукції на світовому ринку на прикладі мороженої риби. В середньому на 2021 рік середня експортна ціна становила 2574 дол. США за тонну, найвища ціна була у Чілі (5059 дол. США за тонну), найдешевша – у Намібії (1334 дол. США за тонну).

Найбільші імпортери риби у світі відображені у табл 2.2.

Таблиця 2.2

Найбільші країни-імпортери рибної продукції (2021 р)

Країна	Імпорт продукції, млн т
Китай	2,2
Таїланд	1,4
Японія	1,4
США	1
Південна Корея	0,9
В'єтнам	0,70
Нігерія	0,58
Іспанія	0,51
Нідерланди	0,47
Німеччина	0,43
Камерун	0,40

Джерело: [24]

Як бачимо, найбільшими країнами-імпортерами стали Китай, Таїланд, Японія та США, їхня тенденція до росту частки імпорту спостерігається і по цей час [11].

Україна також посідає своє місце на світовому рибному ринку, хоч її частка і є не такою значною, як у інших більш спеціалізованих на рибній промисловості держав. Наприклад, за даними прес-служби Держрибагенства, у 2020 році Україна поставила на зовнішні ринки понад 11,8 тисяч тонн риби та морепродуктів на загальну суму 46,4 мільйона доларів (що на 25% більше, ніж у 2018-му році).

Найбільші країни-імпортери української рибної продукції представлені на рис. 2.2.

Як бачимо з діаграми, найбільшим покупцем української риби та продукції з водних біоресурсів (в абсолютному вимірі) стала Молдова – 2 тис. тонн на \$4,3 млн, Данія – 1,5 тис. тонн на \$7,6 млн, Німеччина – 1,3 тис. тонн на \$8,3 млн, Туреччина – 1,2 тис. тонн на \$4,8 млн та Південна Корея – 943 тонни на \$2,7 млн.

Частка українського експорту до інших країн відображена на рис. 2.3.

Так, як бачимо, 37% всього українського експорту рибної продукції (у грошовому вимірі) здійснено до країн Європи. До держав СНД – 30% продукції та країн Азії – 29%, експорт до інших держав складає 4%.

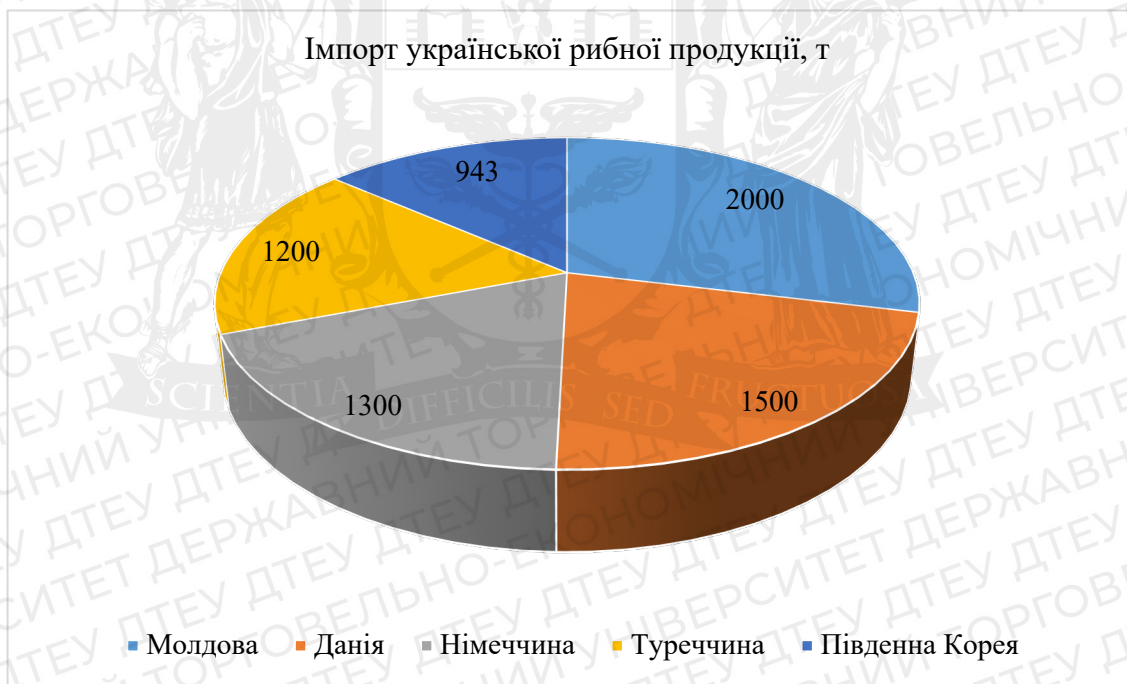

Рисунок 2.2. Найбільші країни-імпортери української рибної продукції (2020 р.)

Джерело: [25]

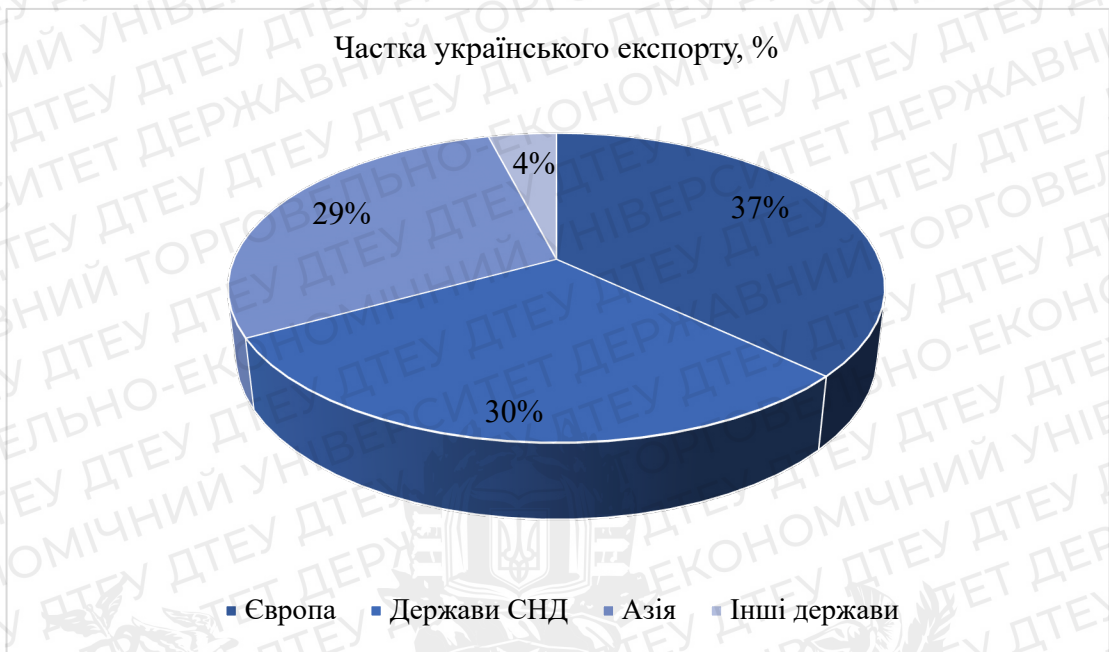

Рисунок 2.3. Частка українського експорту рибної продукції (2020 р.)

Джерело: []

Це вказує на те, що кількість держав імпортерів в Україні незначна і потребує розширення списку країн для імпорту. Головними конкурентами на ринку експорту морепродуктів для нашої держави залишаються такі країни, як Китай, Індія, США та Норвегія.

Україною здебільшого експортується така продукція [21]:

- приготована або консервована риба (сардини, сардинели, кілька, шпроти);
- рибне філе у замороженому, охолодженому чи свіжому вигляді та інше м'ясо риб (лосось, тріска, судак);
- готові продукти із сурімі (крабові палички).

Отже, сучасні вимоги світового ринку потребують від країн все більшої відкритості своєї економіки, що робить зовнішньоторговельну політику держави специфічною сферою діяльності. Це означає, що використання певних інструментів державного регулювання у зовнішньоекономічній діяльності постійно змінюється, через коливання кон'юнктури на світових товарних ринках, політичні зміни та інші фактори. Сучасний етап розвитку світового господарства

та регулювання зовнішньоекономічної діяльності характеризується високою динамічністю, зумовленою гострою конкуренцією та багаточисленними торгівельними війнами, а також розвитком інструментів регулювання міжнародних потоків [7].

Частка України у експорті рибної продукції у наш час незначна, однак має тенденцію до зростання. У наш час одними з найбільш вигідних країн для експорту риби є Молдова, Данія, Німеччина та Туреччина. Окрім них, можливими перспективними країнами можуть стати Угорщина, Нідерланди та Данія. Хоча їхні частки менші, ніж у найбільших імпортерів української продукції (імпорт мороженої риби на 2020 р. склав 577 тис. дол. США, 487 тис. дол. США та 278 тис. дол. США), вони мають тенденцію до зростання, що дозволить Україні розширити ринок експорту продукції.

2.2. Дослідження ринку морепродуктів України

Як відомо, риба та морепродукти традиційно є одними з трьох основних видів імпортованої продукції до України. Частка імпорту риби та морепродуктів в Україні складає близько 80%. У 2022 році частка цих продуктів у структурі закордонних поставок сільськогосподарської продукції до України становила близько 9,9% і займала друге місце за величиною. Згідно з даними Державної митної служби України, у 2022 році обсяги імпорту продукції групи "Риба, ракоподібні і молюски" скоротилися на 28% порівняно з попереднім роком і становили \$627 млн.

На ринку замороженої риби українці віддають перевагу таким видам, як скумбрія, хек, салака, лосось. Як правило, попит на рибу має сезонний характер і збільшується в холодну пору року. Найпоширеніші морепродукти в Україні представлено у табл.2.3.

Таблиця 2.3

Найпоширеніші морепродукти в Україні

Назва продукту	Опис	Виробники
Креветки	Морські ракоподібні, які мають яскраве червоне забарвлення. Вони мають високу цінність через свій смак і корисні властивості.	Одеса, Миколаїв, Херсон
Мідії	Морські молюски, що зростають в раковинах на дні морів і океанів. Вони мають приємний смак і використовуються в гастрономії.	Херсон, Миколаїв
Вугор	Риба, що мешкає у прибережних водах, яка має смачне м'ясо та використовується в гастрономії.	Одеса, Миколаїв
Кальмари	Морські молюски, що мають довгі витягнуті тіла і 8 помітних вусиків. Вони мають приємний смак і використовуються в гастрономії.	Херсон, Миколаїв
Омари	Морські ракоподібні, які мають тверду раковину і м'яку плоть. Вони мають високу цінність через свій смак і використовуються в гастрономії.	Херсон, Миколаїв

Джерело: [18]

Україна закупає переважно морожену, свіжу та охолоджену рибу, рибне філе і ракоподібних. Країни-лідери з імпорту рибної продукції відображені на рис. 2.4.

Рисунок 2.4 Відсоткова частка продукції на світовому ринку країн-лідерів з експорту риби та морепродуктів (2022 р.)

Джерело: [13]

Як бачимо, провідну позицію займає Норвегія, вартісна частка якої на 2022 рік складає 34,9%. Далі лідерство посідають Ісландія (12%), США (9%), Канада (5%), Фарерські острови (5%), Іспанія (4%), Велика Британія (4%) та Естонія (3,1%).

Найбільші країни-імпортери рибної продукції в Україні за останні роки - Норвегія, Естонія, Іспанія, Литва, Латвія, Польща, Китай та Туреччина.

Норвегія є найбільшим постачальником лосося та інших морепродуктів в Україні. Це пов'язано з високою якістю та попитом на ці продукти в Україні.

Естонія та Латвія відомі своїми постачаннями рибних консервів, маринованих та копчених рибних продуктів. Іспанія постачає до України морепродукти, такі як кальмари та мідії, а також консерви з риби. Литва та Польща є відомими постачальниками морепродуктів, таких як креветки, мідії та оселедець. Китай є великим імпортером рибної продукції в Україну, таких як тунець, сьомга та тріска. Ці продукти зазвичай продаються за доступною ціною.

Туреччина постачає до України рибу, таку як сардини та морський окунь. Також турецькі морепродукти дуже популярні серед українців.

Розглянемо динаміку імпорту замороженої рибної продукції в Україні (рис. 2.5.)

Рисунок 2.5. Динаміка імпорту рибної продукції в Україні (2014-2021 рр)

Джерело: [29]

Із досліджуваних даних бачимо, що найбільша кількість рибної продукції була в 2014 році, що складає 460 тис. т, в 2015-2016 році спостерігалась тенденція до спаду імпорту, що було пов'язано з нестабільною економічною ситуацією внаслідок початку АТО, однак в подальшому постачання знову налагоджується та зростає, хоча і не до рівня попередніх років.

За даними Державної фіскальної служби України, найбільше замороженої рибної продукції в Україну імпортується з таких країн [24]:

- Норвегія - 31,5%
- Китай - 19,8%
- Ісландія - 14,2%
- Польща - 9,1%
- Данія - 6,4%
- Німеччина - 4,4%
- Нідерланди - 3,8%
- Литва - 3,4%
- Фарерські острови - 2,3%
- Бельгія - 2,2%

Також варто зазначити, що за останні кілька років спостерігається зростання обсягів імпорту замороженої рибної продукції в Україну. Наприклад, у 2019 році вартість імпорту замороженої риби становила 311,6 мільйонів доларів США, що є на 13,8% більше, ніж у 2018 році.

Ціноутворення рибної продукції залежить від таких факторів [25]:

1. Вид риби. Найдорожчими серед них є лососеві, такі як форель, сьомга, лосось.
2. Походження. Так як більшість рибної продукції у наш час імпортована, то її вартість прив'язана до курсу валют.
3. Вид обробки. Найдешевше коштує заморожена риба, охолоджена через термін придатності та особливості зберігання – дорожче.

4. Форма продукції. Ціла риба, на відмінну від філе чи патраної риби, коштує дешевше.
5. Розмір. Дрібна риба, така як, наприклад, салака чи мойва, коштує дешевше, так як у ній після обробки залишається менше м'яса.
6. Наявність та розмір упаковки. Велика упаковка відрізняється більшою вигідністю для споживача.

На вітчизняному ринку заморожена риба користується середнім попитом. Люди віддають перевагу здебільшого недорогим сортам риби, таким як хек, мойва, скумбрія, оселедець. Це пов'язано із низькою купівельною спроможністю населення.

У процесі розгляду ситуації з вітчизняною рибною промисловістю, бачимо, що вона переживає не найкращі часи. Внаслідок переживання втрат від військової агресії Російської федерації, та втрати Азовського і більшої частини Чорноморського регіону рибний промисел зупинений у зв'язку з військовими діями, на теперішній момент не працює понад 55 суб'єктів господарювання в Азовському морі, 84 – у Чорному і 36 у Дніпро-Бузькій системі [22].

Найбільш розвинені галузі морепродуктів в Україні - це рибне господарство та аквакультура. За даними Державної служби статистики України, у 2020 році в Україні було вироблено 82,1 тис. тонн рибних продуктів, що на 4,6% менше, ніж у 2019 році. Аквакультура вирощує в основному морських креветок та рибу.

Україна також імпортує морепродукти. За даними Державної митної служби України, у 2020 році Україна імпортувала морепродукти на суму \$282,6 млн. Найбільші обсяги імпорту склалися з таких країн, як Естонія, Китай, Іспанія, Литва та Норвегія.

Однак, за даними аналітиків, український ринок морепродуктів є перенасиченим товарами з Росії, яка є основним постачальником морепродуктів на український ринок. Така ситуація може стати на заваді розвитку вітчизняного виробництва морепродуктів, яке потребує підтримки держави та інвестицій у сучасні технології та обладнання.

На ринку морепродуктів України значну частину займають імпортні продукти. За даними Державної служби статистики України, у 2020 році імпорт риби та морепродуктів досяг позначки у 197,5 тис. тонн на суму \$ 682,9 млн. Найбільшими постачальниками рибної продукції для України є Норвегія, Ісландія, Марокко, Китай та Туреччина. За власними можливостями Україна забезпечує себе на 20-30% рибними продуктами, переважно річкової риби, а також чорноморською морською рибою [24].

Незважаючи на це, в Україні розвивається власне виробництво морепродуктів. Основними видами рибної продукції, що виробляються на території України, є червона ікра, солоні оселедці, маринована скумбрія та судак, копчений та в'ялений лосось. Окрім того, є підприємства, які займаються вирощуванням морських водоростей.

За останні кілька років в Україні активно розвивається галузь рибного виробництва з метою зменшення залежності від імпорту. Однак, для подальшого розвитку галузі необхідно розв'язати проблему забруднення водою, покращити технології вирощування риби та збільшити обсяги виробництва.

Не зважаючи на несприятливі економічні обставини, місцеві господарства все ще продовжують свою роботу. Наприклад, з місцевих виробників (м. Київ та область) аквапонічна ферма ТОВ «AQUAFARM» продовжує свою діяльність, не зважаючи на складні економічні умови. Вона знаходиться у м. Васильків Київської області та спеціалізується на вирощуванні мармурового сома, тилапії, сібаса. Вартість замороженої риби в середньому складає від 140-330 (сом) до 170-450 грн (тилапія) [15].

У цей час одна із найбільших креветкових ферм Європи у Миколаївській області, що одним із проектів VISMAR AQUA має інкубаторій для вирощування понад 6 млн личинок, а також має продуктивність у понад 500 т королівської креветки щороку.

Отже, як бачимо, частка імпорту морепродуктів в Україні дуже висока. Ключовим імпортером була і залишається Норвегія. А вартість на рибні продукти

та ціноутворення значним чином залежать від частки імпортової продукції на ринку, так як вони прив'язані до курсу валют.

Підвищення вітчизняної продовольчої безпеки в сегменті риби та рибних продуктів можливе шляхом інтенсифікації розвитку аквакультури, що включає в себе розведення, вирощування та збирання водних біоресурсів у всіх типах водних середовищ, зокрема ставками, річками, озерами й океанами.

Можливий був би розвиток таких популярних на ринку напрямків аквакультури, як вирощування риби, моллюсків і морських водоростей, ракоподібних. Найбільш прибутковими видами були б ті, що користуються високою популярністю серед населення – хек, салака, мойва, скумбрія (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Список назв риб та морепродуктів та їх основні характеристики

Назва продукту	Тип	Види	Середня вартість за кг	Кількість жирів на 100 г	Вміст білків на 100 г
Скумбрія	Риба	Холодноводні види	100-120 грн	18 г	18 г
Тунець	Риба	Холодноводні види	200-300 грн	25 г	23 г
Сом	Риба	Прісноводні види	80-100 грн	7 г	20 г
Кальмари	Морепродукт	Кальмари	300-400 грн	1,5 г	20 г
Креветки	Морепродукт	Креветки	500-600 грн	2 г	20 г
Мідії	Морепродукт	Мідії	250-350 грн	2 г	16 г

Джерело: [15]

Компанія Pro Consulting провела аналіз українського ринку замороженої риби за 10-місячний період 2021-2022 рр. на основі сегментації та структуризації імпорту.

Імпорт риби в Україну скоротився у 2022 році, оскільки війна серйозно порушила логістику, скоротила економіку та знизила купівельну спроможність

населення. На ємність ринку також вплинула окупація території, руйнування та окупація переробних потужностей; очікується, що економіка продовжить погіршуватися у 2023 році, але темпи падіння будуть повільнішими. Очікується, що імпорт впаде ще на 5-7 відсотків у 2023 році.

Більшість замороженої риби імпортується в цілому вигляді або в тушках – так її легше транспортувати та, за потреби, перероблювати.

Українці віддають перевагу дешевшим видам риби, таким як хек, мойва, скумбрія та оселедець. У 2022 році збільшилася кількість ще дешевших видів, таких як мойва, кілька та сардини. Ця тенденція, ймовірно, збережеться і в 2023 році через низьку купівельну спроможність населення.

Основними країнами-постачальниками є країни з розвинутою рибною промисловістю: Норвегія, Ісландія та США. Заморожена риба транспортується в Україну через порти країн Балтії: Латвії та Естонії. Основним логістичним центром є порт Клайпеда. Більшість постачальників риби працюють в одній з цих країн. Така ж структура буде збережена і в майбутньому.

Сегментація імпорту замороженої риби в Україні в 2021 – 10 міс. 2022 рр., за категорією товару, в натуральному вираженні, %

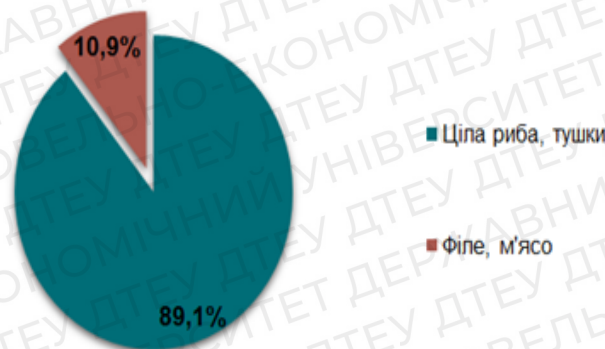

Рис.2.6 Сегментація імпорту замороженої риби в Україні в 2021 – 2022 рр.

Джерело: [17]

Імпорт замороженої рибної продукції на український ринок можна розділити на декілька сегментів в залежності від країн-виробників та видів риби:

1. Норвегія. Лідер серед країн-виробників замороженої рибної продукції для України. За даними 2021 року, більше 40% всієї замороженої риби, яка була імпортована в Україну, походила саме з Норвегії. Найбільш популярними видами риби з цієї країни є лосось, тріска, макрурус та скумбрія [16].

2. Китай. Імпорт замороженої риби з Китаю значно зріс в останні роки. Ця країна стала другим за величиною постачальником замороженої риби для України. Найбільш популярні види риби з Китаю - креветки, кальмари, окунь та сьомга.

3. В'єтнам. В'єтнам займає третє місце за обсягами імпорту замороженої риби до України. Найбільш популярні види риби з цієї країни - креветки, кальмари, а також китайська черепаха.

4. Німеччина. Німеччина є великим постачальником замороженої риби для України. Найбільш популярні види риби з Німеччини - сіра тріска, скумбрія та судак.

5. Польща. Польща також є важливим постачальником замороженої риби для України. Найбільш популярні види риби з Польщі - судак, оселедець та тріска.

6. Інші країни, такі як Іспанія, Туреччина та Італія, також імпортують заморожену рибну продукцію в Україну. Іспанія є провідним імпортером морепродуктів у світі і має значний досвід у виробництві рибної продукції, що робить її надійним постачальником для України. Туреччина є також великим виробником рибної продукції, особливо морської риби, тому імпорт з Туреччини в Україну є зручним варіантом для отримання якісної продукції за прийнятною ціною. Італія, як і Іспанія, має великий досвід у виробництві рибної продукції та вважається одним з провідних імпортерів риби у Європі [2].

Також можна зазначити, що окрім цих країн, імпорт замороженої рибної продукції в Україну здійснюється з таких країн, як Польща, Німеччина, Бельгія, Норвегія та інші. Ринок замороженої рибної продукції в Україні є досить різноманітним, тому можна вибрати постачальника, який найкраще відповідає потребам покупців.

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ІМПОРТУ ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» МОРЕПРОДУКТІВ з КРАЇН ЄАВТ

3.1. Організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ

Наразі імпорт в Україні здійснюють переважно великі компанії, торгові компанії та держава. Багато організацій також імпортують сировину та виробляють продукцію в Україні. Імпорт має ряд переваг для бізнесу на українському ринку, оскільки забезпечує доступ до дешевих, якісних товарів, навіть якщо вони не виробляються в Україні або в кількостях, які не повністю задовольняють потреби бізнесу, а також допомагає налагодити зовнішньоекономічні зв'язки. [7].

Організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ потребує уважного планування та врахування різних аспектів. Основні етапи організації імпорту таких продуктів включають наступне:

1. Вибір постачальників. Для здійснення імпорту морепродуктів ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» необхідно вибрати надійних постачальників з країн ЄАВТ. Для цього можна скористатися різними джерелами, такими як інтернет-платформи, довідники, бізнес-партнери тощо.

2. Укладання контракту. Укладання контракту є важливим етапом організації імпорту. В контракті необхідно вказати всі деталі транзакції, включаючи ціну, кількість товару, умови доставки, оплати тощо. Також в контракті можна включити заходи для забезпечення якості та безпеки товару.

3. Організація логістики. Логістика є важливою складовою організації імпорту морепродуктів. Для транспортування продукції можна скористатися різними видами транспорту, такими як морський, авіаційний, автомобільний тощо. Крім того, важливо визначити маршрут доставки та забезпечити відповідні документи.

4. Оформлення митних декларацій та інших документів. Для здійснення імпорту необхідно дотримуватися митних правил та вимог. Тому важливо оформити всі необхідні митні декларації та інші документи.

5. Контроль якості та безпеки. Контроль якості та безпеки є важливим етапом в імпорті морепродуктів з країн ЄАВТ. Для забезпечення якості та безпеки морепродуктів, ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» повинне відповідати вимогам щодо зберігання та транспортування морепродуктів.

Крім того, українські законодавчі норми та стандарти, що вимагаються при імпорті морепродуктів, передбачають дотримання різних вимог, таких як визначення рівня забруднення, ступеня зниження якості внаслідок заморожування, відсутності патогенних мікроорганізмів та токсинів, а також вимог щодо маркування та етикетування морепродуктів.

ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» повинне забезпечити контроль якості та безпеки морепродуктів на кожному етапі їх виробництва, транспортування та зберігання, а також у момент поставки товару на український ринок. Для цього можуть застосовуватися різні методи контролю якості, такі як візуальний огляд, бактеріологічний та хімічний аналіз, фізичні та органолептичні вимірювання, а також маркування та етикетування морепродуктів з відповідними позначками та інформацією про склад та властивості продукту [30].

У разі виявлення будь-яких відхилень в якості та безпеці морепродуктів, ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» повинне вжити заходів для їх усунення, а також повідомити про це відповідні органи державного контролю якості та безпеки харчових продуктів.

Організаційне забезпечення здійснення імпорту морепродуктів ТОВ з П "САЛАТЕЙРА" з країн Європейського Союзу та Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ) передбачає дотримання певних процедур та вимог, що встановлюються митним та санітарним контролем.

Перш за все, необхідно зареєструватися в Державній фіскальній службі України та отримати ідентифікаційний номер платника податків. Також потрібно

zareestruvatisia v organakh derzhavnogo sanitarno-epidemiologichnogo naglyadu ta otrimati dozvil na vvezennia moreproduktiv.

Dlia oformlennia mitnoi deklaratsii neobkhidno mati dokumenty, sho pidtvirdжують kraïnu poходження ta vartist'ь tovaru, a takozh perelik tovariv ta iïkharakteristiki. Pri vvezenni tovariv pidlygaє splati mita ta inshih podatkov.

Takozh neobkhidno dotrimuvatisia vimoг shoдо zberigannya ta transportuvannya moreproduktiv, a same: zabezpechiti zberigannya tovaru v holodil'nikh kamerah zpevnoiu temperaturoiu, vidсутністю запаху та пилу, a takozh dotrimuvatisia vimoг shoдо документообігу та контролю якості tovaru.

Krim togo, pri importi moreproduktiv z kraïn Єvropейського Союзу potribno dotrimuvatisia ще й vimoг shoдо відповідності стандартам безпеки та якості ЄС, які vстановлюються відповідними органами Єввропейського Союзу [17].

Як було зазначено вище, ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» співпрацює з постачальниками із Ісландії, Естонії та США. Ісландія є однією з держав, шо належить до ЄАВТ (Європейської асоціації вільної торгівлі), шо була створена 3 травня 1960 року як альтернатива для європейських держав, які не могли або не бажали приєднатися до Європейського економічного співтовариства (тепер Європейський союз). Головне завдання ЄАВТ – забезпечення безперешкодного торгово-економічного співробітництва та інформаційного обміну між державами – членами асоціації. Сюди належать такі держави, як Ісландія, Норвегія, Швейцарія і Ліхтенштейн, а у наш час – і Україна. Переваги даного об'єднання полягають у тому, шо до зони вільної торгівлі входить незначна кількість країн, які знаходяться на однаковому рівні економічного розвитку, шо знижує конкуренцію між ними та забезпечує обмін продукцією. Протягом багатьох років угруповання успішно займається лібералізацією торгівлі, розширенням співробітництва у сфері науки і техніки. Недоліки її полягають у тому, у відсутності її еволюції та переходу до інших форм розвитку, тобто назавжди буде існувати зона вільної торгівлі. Крім цього, в угрупованні відсутній єдиний тариф, a takozh tovari z цих kraïn ne mozut' vільно переміщатися всередині ЕФТА, ne stосується це лише промислових tovariv.

Завдяки перевагам ЄАВТ, а саме скасуванням мит на морепродукти, є вигідною організація імпорту морепродуктів із державами, що входять до даного угруповання. Пропонується організувати співпрацю з норвежськими постачальниками риби. У даному випадку це буде постачання замороженого лосося.

Складемо шорт-ліст постачальників продукції, що найбільш вирізняються на ринку. Сюди входять такі постачальники, як [24]:

- AS REFSNES FISKEINDUSTRI, Revsnes, Норвегія
- GRØNTVEDT PELAGIC AS, Uthaug, Норвегія
- HARALD HAAGENSEN TRADING AS, Navøysund, Норвегія
- MARINE SALES AS, Ålesund, Норвегія
- SEAWELL HIRTSHALS A/S, Stavanger, Норвегія

Норвегія - один з найбільших світових експортерів рибної продукції, тому не дивно, що всі п'ять постачальників з шорт-лісту знаходяться в Норвегії. Вони мають хорошу репутацію в галузі і відомі своєю високоякісною продукцією.

AS REFSNES FISKEINDUSTRI - це компанія, яка спеціалізується на переробці морепродуктів, таких як лосось, креветки та інші морепродукти. Вони пропонують широкий асортимент продуктів з високою якістю.

GRØNTVEDT PELAGIC AS - це компанія, яка займається ловом та переробкою риби, в основному, анчоусів та скумбрії. Вони мають більше 30-річний досвід в галузі та відомі своїм екологічним підходом.

HARALD HAAGENSEN TRADING AS - це компанія, яка спеціалізується на експорті рибної продукції, включаючи лосось, креветки та інші морепродукти. Вони пропонують широкий вибір продуктів та забезпечують своїх клієнтів високоякісними продуктами.

MARINE SALES AS - це компанія, яка спеціалізується на експорті рибної продукції, включаючи скумбрію, сардину, анчоусів та інші морепродукти. Вони мають великий досвід в галузі та відомі своїм високим рівнем обслуговування клієнтів [18].

SEAWELL HIRTSHALS A/S - це компанія, яка спеціалізується на експорті риби та морепродуктів, включаючи лосось, скумбрію, сардину та інші морепродукти. Вони мають багатий досвід.

Постачальником, з яким планується укласти угоду, стало підприємство SEAWELL HIRTSHALS A/S, основними напрямками діяльності якого є розведення водних тварин і рослин та рибництво, морепродукти глибокої заморозки, виробництво риби, морепродуктів. Воно експортує свою продукцію по всій земній кулі та вирізняється серед конкурентів помірними цінами, що на продукцію, яка буде нами замовлятися (цілий лосось, патраний) становить близько €8.75 за кілограм для тушки, масою 3-4 кг.

Так, постачальники з норвезького ринку, які згадані у шорт-лісті, мають багатий досвід та високий рівень якості продукції. Норвегія вважається однією з провідних країн у світі у виробництві та експорті морепродуктів. Завдяки своїй географічній розташованості та природним умовам, Норвегія має доступ до багатого джерела свіжої та якісної рибної продукції. Крім того, норвезькі постачальники мають розвинуту інфраструктуру та технології, що дозволяє їм швидко та ефективно забезпечувати якісний імпорту рибної продукції в Україні.

Обґрунтуємо організацію процесу імпорту з допомогою діаграми Ганта (Додаток К).

На діаграмі Ганта видно розподіл часу на різні етапи організації процесу імпорту продукції компанії SEAWELL HIRTSHALS A/S. Кожна стрілка відповідає окремому етапу процесу, і довжина стрілки відображає тривалість цього етапу. Наприклад, перші етапи включають пошук та контактування з постачальниками, а також перевірку їх кваліфікації та можливостей. Наступні етапи включають оформлення документів, транспортування продукту та його митне оформлення [9].

Загалом, діаграма Ганта дозволяє оцінити загальний час імпорту продукції компанією SEAWELL HIRTSHALS A/S та визначити, які етапи займають найбільше часу. Згідно з діаграмою, найбільш тривалим етапом є транспортування продукту, що займає більше половини часу усього процесу. Це може бути важливим фактором для планування часу імпорту, особливо якщо необхідно

зменшити строк поставки. Також, діаграма може допомогти виявити можливі проблеми у процесі та вдосконалити стратегію імпорту продукції.

Як бачимо з діаграми, враховуючи значну кількість поставників, процес пошуку займає тривалу кількість часу, приблизно кілька днів. Даний процес можна прискорити завдяки залученню менеджера з поставок та його команди. Значно менше часу (2-3 дні), займає заповнення відповідної документації. Найдовшим є процес доставки продукції, що триває близько тижня.

Для здійснення імпорту морепродуктів з країн ЄАВТ, ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» повинно забезпечити дотримання вимог законодавства України та країн-експортерів. Організаційно забезпечити цей процес можна наступними шляхами [13]:

1. Реєстрація імпортера. Для здійснення імпорту морепродуктів українськими компаніями необхідно мати дозвіл на здійснення такої діяльності, отриманий в органах митного контролю.
2. Вибір постачальників. Перед підписанням контракту на постачання морепродуктів необхідно ретельно перевірити інформацію про потенційного постачальника. Варто звернути увагу на його репутацію на ринку, досвід роботи з імпортерами та відгуки попередніх клієнтів.
3. Укладання контракту. Укладення контракту повинно відбуватися з урахуванням вимог сторін. До контракту можуть включатися питання про кількість поставки, ціну, умови оплати, транспортування та доставку продукції.
4. Доставка та митне оформлення. Доставка морепродуктів повинна здійснюватися відповідно до умов контракту. Після прибуття продукції до порту митний брокер здійснює митне оформлення, отримує необхідні дозволи та забезпечує перевезення до складу імпортера.
5. Зберігання та реалізація. Після митного оформлення морепродукти можна зберігати на складі імпортера. Під час зберігання та реалізації необхідно дотримуватися вимог до умов зберігання продуктів.
6. Реєстрація компанії: для здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні необхідно мати зареєстровану компанію та отримати відповідні ліцензії.

7. Пошук постачальників: необхідно підібрати надійних постачальників морепродуктів з країн ЄАВТ та підписати договір на постійні поставки.

8. Вибір транспорту: залежно від розміру і обсягу партії морепродуктів, необхідно вибрати найбільш оптимальний транспорт для їх транспортування до України (авіа, морський, автомобільний).

9. Доставка та митне оформлення: необхідно підготувати всі документи для доставки морепродуктів, включаючи транспортні документи та документи для митного оформлення.

10. Сплатення мита та інших зборів: залежно від країни виробника та країни призначення, можуть бути різні митні збори та інші збори, які потрібно буде сплатити.

11. Контроль якості: необхідно виконати всі необхідні процедури контролю якості морепродуктів, зокрема відвідати виробництва та здійснити відбір проб на аналізи.

12. Зберігання та збут: після доставки морепродуктів до України, необхідно забезпечити їх зберігання відповідно до вимог.

Більшість процесів пов'язаних з організацією замороженої рибної продукції з країн ЄАВТ в Україну відбувається за допомогою морських портів. Для забезпечення безперервного імпорту рибної продукції, потрібно забезпечити правильне та своєчасне оформлення необхідної документації, такої як вантажні митні декларації, сертифікати якості, інші документи, що регулюють імпорт [4].

Для забезпечення оптимального контролю за якістю замороженої рибної продукції, зокрема, її відповідністю стандартам та вимогам, українські виробники та імпортери регулярно залучають митну службу, Державну службу з безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, а також лабораторії, які виконують необхідні аналізи та тести.

У деяких випадках, імпорт рибної продукції може бути обмежений з метою захисту національного ринку від недобросовісних постачальників, а також з метою забезпечення належної якості та безпеки продукту для споживачів [8].

3.2. Прогнозна оцінка результативності імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ

Прогнозна оцінка результативності імпорту морепродуктів ТОВ з П "САЛАТЕЙРА" з країн ЄАВТ залежить від багатьох факторів, таких як ринкові тенденції, стан економіки, зміни споживчих уподобань, погода та інші. Однак, на основі аналізу даних з останніх років, можна зробити деякі прогнози.

За останні роки спостерігалось зростання імпорту морепродуктів в Україну, що свідчить про те, що попит на ці продукти зростає. Однак, у зв'язку зі зміною курсу валют та зростанням вартості морепродуктів на світових ринках, можливе збільшення цін на імпортні морепродукти в Україні.

З огляду на попит на морепродукти в Україні та зростання обсягів їх імпорту, можна очікувати, що ТОВ з П "САЛАТЕЙРА" буде мати позитивні результати в імпорті морепродуктів з країн ЄАВТ. Однак, вони повинні ретельно аналізувати ринок та здійснювати моніторинг змін у споживчих уподобаннях, щоб забезпечити збільшення своєї конкурентоспроможності та відповідати на потреби ринку.

Загалом, прогнозована результативність імпорту морепродуктів ТОВ з П "САЛАТЕЙРА" з країн ЄАВТ може бути позитивною, але вона залежить від багатьох факторів, і компанія повинна бути готова до змін на ринку та забезпечити якість продукції та конкурентоспроможність.

Зміни у виробництві морепродуктів можуть бути пов'язані з багатьма факторами, такими як кліматичні умови, технологічні інновації, зміни витрат на виробництво, зміна попиту на ринку тощо. Одним з факторів, який може вплинути на виробництво морепродуктів, є зміна клімату. Зі збільшенням температури води, змінюється розповсюдження деяких видів риб та морепродуктів, що може вплинути на їх кількість та якість.

Ринкові тенденції, стан економіки, зміни споживчих уподобань та погода - це важливі фактори, які впливають на імпорт морепродуктів в Україну.

Ринкові тенденції можуть бути різними в різні періоди часу, відображаючи зміни в споживчих уподобаннях та модах, технологічному розвитку та інноваціях

в галузі рибного господарства, транспорту та логістики, ринкових умовах та конкуренції. Наприклад, відчутний зріст інтересу до здорового способу життя сприяє збільшенню споживання морепродуктів, що може збільшити попит на імпорт.

Стан економіки також може впливати на імпорт морепродуктів. У період економічного зростання, коли доходи споживачів зростають, попит на різні види морепродуктів може збільшуватись, а отже імпорт таких товарів може збільшитись. У період економічної нестабільності, навпаки, попит на дорогі продукти може знижуватись, що може вплинути на обсяги імпорту.

Зміни у споживчих уподобаннях також можуть вплинути на імпорт морепродуктів. Наприклад, збільшення попиту на екзотичні морепродукти, які раніше не були популярні, може призвести до збільшення їх імпорту[9].

Погода може мати вплив на риболовлю та транспортування морепродуктів. Погіршення погодних умов може призвести до зниження уловів риби та збільшення цін на рибу та морепродукти. Крім того, злива, снігопад, туман або інші погодні умови.

До інших факторів, які можуть впливати на ринок морепродуктів, можна віднести також політичну ситуацію в країнах-експортерах та-імпортерах, зміни у законодавстві, технологічний прогрес та конкуренцію на ринку.

Наприклад, введення тарифів та мит може значно впливати на вартість імпортованих морепродуктів та відповідно на попит на них. Також зміни в законодавстві щодо екології та здоров'я можуть впливати на виробництво та імпорт морепродуктів, зокрема, можуть збільшувати витрати на виробництво та перевезення, а також знижувати доступність певних видів морепродуктів.

Технологічний прогрес також може впливати на ринок морепродуктів, зокрема, на зменшення вартості виробництва та підвищення якості продукту. Конкуренція на ринку також може впливати на ціни та споживчі уподобання, а також на обсяги імпорту та експорту морепродуктів.

Технологічні інновації можуть також впливати на виробництво морепродуктів. За допомогою нових технологій можна знизити витрати на

виробництво та збільшити продуктивність. Застосування новітніх технологій може дозволити збільшити кількість виробленої продукції та покращити її якість.

Зміна попиту на ринку може вплинути на виробництво морепродуктів. Якщо попит на певний вид риби або морепродукту зростає, то це може призвести до збільшення виробництва цього продукту. З іншого боку, якщо попит зменшується, то виробництво може зменшитися, або компанії можуть шукати інші ринки збуту [22].

Зміна витрат на виробництво може також вплинути на виробництво морепродуктів. Якщо витрати на виробництво зростають, то це може призвести до збільшення вартості продукції. З іншого боку, зниження витрат на виробництво може дозволити знизити вартість продукції та збільшити конкурентоспроможність компанії.

Ще одним фактором, який може вплинути на ринок імпорту морепродуктів, є зміна курсу валют. Наприклад, зростання вартості долара може призвести до збільшення цін на імпортовані морепродукти в Україні. Однак, якщо вартість гривні зростає в порівнянні з іншими валютами, то це може сприяти зменшенню вартості імпортованих продуктів.

Також важливим фактором може бути політична стабільність та торгові відносини між Україною та країнами-постачальниками морепродуктів. Наприклад, можуть виникнути торговельні конфлікти, економічні санкції, або зміни тарифів на імпортовані товари, що може суттєво вплинути на ринок імпорту морепродуктів в Україні [14].

Окрім того, зміна попиту споживачів на морепродукти також може вплинути на ринок імпорту. Наприклад, зміна вподобань споживачів щодо певних видів морепродуктів або збільшення попиту на екзотичні рибні види може призвести до змін в структурі імпорту.

Отже, при оцінці результативності імпорту морепродуктів до України необхідно враховувати різноманітні фактори, які можуть вплинути на ринок, і проводити регулярний моніторинг та аналіз цих змін.

На прикладі змін валютних курсів можна зробити висновок, що фактори, що впливають на ефективність імпорту морепродуктів, можуть змінюватись в дуже короткі терміни. Інші фактори, такі як зміна вимог здоров'я та безпеки, можуть також значно впливати на результативність імпорту. Оскільки бізнес пов'язаний з міжнародними ринками, важливо постійно відслідковувати зміни у світовій економіці, політиці та законодавстві, щоб адаптуватися до них і зберігати ефективність в імпорті морепродуктів [20].

Окрім зміни курсу валют та ситуації на світовому ринку, на успішність імпорту також можуть впливати різноманітні фактори, такі як:

1. Технічні характеристики продукту. Наприклад, якщо імпортована рибна продукція не відповідає стандартам безпеки або не має достатньої якості, то це може призвести до відмови споживачів від покупки цього продукту.

2. Рівень конкуренції на ринку. Якщо на ринку уже є велика кількість подібних продуктів, то нові постачальники можуть мати складнощі з проникненням на ринок та збутом своєї продукції.

3. Політична ситуація в країні-експортері. Не стане секретом, що політична нестабільність у країні-експортері може вплинути на торговельні відносини та негативно вплинути на імпорт.

4. Зміна тарифів та митних ставок. Зміни митних ставок або тарифів на імпорт можуть позначитися на вартості продукту та, відповідно, на його попиті та конкурентоспроможності на ринку

5. Зміна правил ввезення продукції. Зміна правил ввезення продукції, зокрема тих, що стосуються дозволів та сертифікації, також можуть впливати на імпорт та збут продукції в країні.

Усі ці фактори можуть взаємодіяти та впливати на динаміку ринку морепродуктів в Україні, тому для забезпечення успішної діяльності в цьому сегменті важливо мати чіткий розуміння ринкових тенденцій та факторів, що впливають на ринок [8].

Таким чином, при імпорті морепродуктів важливо враховувати не тільки технічні та економічні фактори, а й зовнішньоекономічні та політичні аспекти, що впливають на результативність бізнесу.

З іншого боку, важливим фактором, що може вплинути на результативність імпорту морепродуктів є зміна кон'юнктури ринку. Наприклад, в разі зростання попиту на рибні продукти з більш високою доданою вартістю, такі як морепродукти з екзотичних країн, може збільшитися конкуренція на ринку та погіршитися конкурентоспроможність морепродуктів з країн ЄАВТ.

Також слід зазначити, що деякі зміни умов імпорту можуть відбутися внаслідок дії тарифних та нетарифних бар'єрів на ввезення морепродуктів. Наприклад, при підписанні нових торгових угод з країнами-експортерами можуть змінитися ставки мит та інші умови торгівлі [11].

У цілому, оцінка результативності імпорту морепродуктів з країн ЄАВТ є складним завданням, що потребує ретельного аналізу багатьох економічних та соціальних факторів. Тому варто регулярно моніторити ринок та оновлювати стратегію імпорту відповідно до змін у кон'юктурі та умовах ринку.

Для підвищення ефективності імпорту морепродуктів з країн ЄАВТ, ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» може використовувати різноманітні стратегії. Наприклад, компанія може постійно вдосконалювати процеси логістики та транспортування товарів, щоб знизити час доставки та вартість перевезення. Також, компанія може зосередитися на зниженні витрат на упаковку продукції та оптимізації складських процесів для забезпечення мінімального терміну зберігання та максимальної якості продукції.

Одним з ключових чинників успіху в імпорті морепродуктів є контроль якості та безпеки продукції. ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» може використовувати різноманітні методи контролю якості, такі як візуальний огляд, хімічний аналіз та тестування на вміст токсинів. Крім того, компанія може вести співпрацю з незалежними організаціями з оцінки якості та сертифікації продукції, щоб забезпечити відповідність продукції вимогам міжнародних стандартів якості та безпеки.

Нарешті, успіх імпорту морепродуктів залежить від здатності компанії адаптуватися до змін на ринку та попиту споживачів. ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» може вести моніторинг ринку та дослідження споживчих уподобань, щоб забезпечити належне розуміння потреб ринку та забезпечити конкурентоспроможність продукції. Крім того, компанія може використовувати різноманітні маркетингові стратегії.

Маркетингові стратегії - це плани, які використовуються компаніями для привернення уваги інших компаній і споживачів до їх продуктів або послуг. Нижче наведено декілька можливих маркетингових стратегій для ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» для підвищення ефективності їх імпорту морепродуктів з країн ЄАВТ [23]:

1. Реклама: компанія може використовувати різні форми реклами, такі як телевізійні, радіо- та інтернет-реклами, просування в соціальних мережах та розсилки електронної пошти для привернення уваги споживачів до своїх продуктів.
2. Участь у виставках та конференціях: компанія може брати участь у виставках та конференціях, щоб показати свої продукти та послуги та встановити контакти з потенційними клієнтами.
3. Партнерство з місцевими дистриб'юторами: компанія може встановити партнерство з місцевими дистриб'юторами, щоб забезпечити швидку та ефективну доставку продуктів своїм клієнтам.
4. Використання соціальних мереж: компанія може використовувати соціальні мережі для підвищення своєї відомості та взаємодії зі своїми клієнтами. Наприклад, публікації про свої продукти та послуги, проведення конкурсів тощо.
5. Знижки та промо-акції: компанія може використовувати знижки та промо-акції для привернення нових клієнтів та збереження вже існуючих.
6. Організація дегустацій: компанія може організувати дегустації своїх продуктів.

Крім того, компанії можуть використовувати такі маркетингові стратегії, як реклама в інтернеті, у соціальних мережах та на телебаченні, розсилки електронних

листів та інші прямі маркетингові заходи. Крім того, можливо проводити акції та розіграші серед споживачів, щоб привернути їх увагу до продукту.

Навіть з розвитком технологій і інтернету, важливо не забувати про традиційні маркетингові стратегії, такі як участь у виставках та конференціях, рекламу в спеціалізованих журналах та газетах, друковані матеріали, такі як буклети та каталоги, та участь у спеціальних заходах, що забезпечують можливість зустрітися з потенційними клієнтами особисто та продемонструвати свою продукцію [10].

Найважливішою складовою будь-якої маркетингової стратегії є розуміння потреб та уподобань цільової аудиторії. Тому, для досягнення успіху в експортній діяльності, необхідно вивчати ринок, досліджувати поведінку та споживчі уподобання потенційних клієнтів і розробляти маркетингові стратегії, що відповідають їх потребам та очікуванням.

Також важливим фактором успішного імпорту продукції є ефективне планування та управління логістикою. Для цього можуть використовуватись спеціальні програмні засоби та інформаційні системи.

Також важливо забезпечити відповідну підтримку та обслуговування клієнтів, зокрема, швидку реакцію на запити, надання інформації про продукцію та її характеристики, розв'язання різних питань щодо доставки та оплати.

Умовою поставки сировини для ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» буде «СІР Шегіні Інкотермс 2020» (підприємство-постачальник «SEAWELL HIRTSHALS A/S» з м.Ставангер, Норвегія). За обраною умовою поставки, проходження митниці, залагодження експортних та транзитних формальностей покладається на продавця. Покупець відповідальний за митні процедури імпорту та доставку в країні імпорту.

Під час дії правила СІР (Carriage and Insurance Paid To у перекладі «Перевезення та страхування оплачені до») сплачувати транспортні витрати, експортні процедури до місця постачання, а також мінімальне страхування за товар повинен продавець.

Розрахунок показників імпорту в Україну замороженого лосося від нового постачальника з Норвегії (м. Ставангер) для ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» представлено у табл.3.1.

Таблиця 3.1

Розрахунок показників імпорту в Україну замороженого лосося від нового постачальника з Ісландії для ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Постачальник	«SEAWELL HIRTSHALS A/S»
Країна походження	Норвегія
Обсяг партії	1000 кг
Вартість кілограму товару у євро	5 євро
Вартість 1т товару у євро	5000 євро
Умови поставки	CIP Шегині
Вартість транспортування з кордону України до Києва	500 євро
Мито	0 євро
Ставка ПДВ	20%
Сума сплаченого ПДВ	1100 євро
Вартість імпорту з ПДВ	6600 євро
Вартість брокерських послуг	150 євро
Сукупні витрати на імпорт	6750 євро

Джерело: побудовано автором

Після здійснення імпорту замороженого лосося в Україну припустимо, що ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» буде здійснювати її перепродаж у закладі мережі харчування з торговельною націнкою у розмірі 30%. Показники, необхідні для здійснення прогнозової оцінки ефективності імпорту лосося для ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» за вищеперерахованих умов представлено у табл.3.2.

Таблиця 3.2

Оцінка ефективності імпорту замороженого лосося в Україну з Норвегії для ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»

Показник	Значення
Вхідна ціна (сукупні витрати на імпорт одиниці товару)	6,75 євро
Торговельна надбавка ТОВ з П «САЛАТЕЙРА»	30 %
Ціна продажу імпортованого лосося в Україні	8,775 євро
Обсяг імпорту	1000 кг
Сума вкладених коштів у закупівлю партії лосося	6750 євро

Дохід від реалізації партії лосося на ринку України	8775 євро
Ефект від імпорту	2025 євро

Джерело: побудовано автором

Прогнозні розрахунки економічної ефективності імпорту замороженого лосося для мережі ресторанів здорового харчування ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» наведено у табл.3.3 (при здійсненні припускаємо, що досліджуване підприємство протягом 6 місяців 2023 року імпортуватиме щомісяця 1000 кг лосося за незмінних умов, а курс гривні до євро не змінюватиметься впродовж найбільших місяців, та складатиме 39,12 грн./євро).

Таблиця 3.3

Прогнозні показники ефективності імпорту замороженого лосося ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» з Норвегії за місяць у 2023 році, грн.

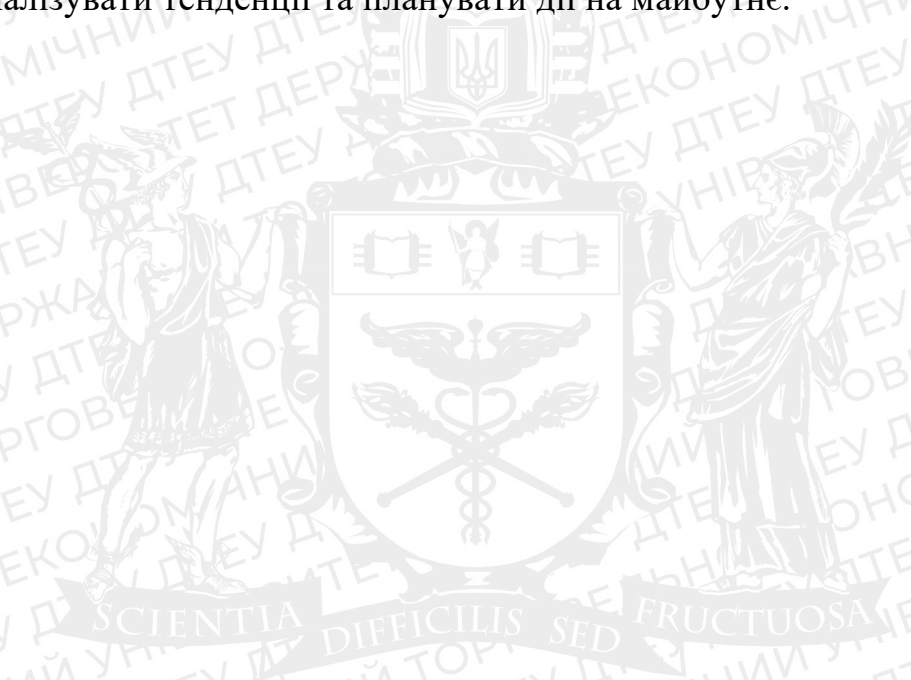
Показник, грн.	Один місяць 2023 року
Дохід від реалізації імпортової продукції підприємства, грн	343278
Повна собівартість імпортової операції підприємства, грн.	264060
Валовий дохід від імпортих операцій (ефект від імпорту), грн.	79218
Витрати на збут, адміністративні та інші витрати, грн.	25670
Прибуток від імпортих операцій до оподаткування, грн.	53548
Сплата податку на прибуток, грн	10709,6
Чистий прибуток від імпортих операцій, грн.	42838,4
Коефіцієнт ефективності імпортих операцій підприємства	1,23
Рентабельність імпортової діяльності підприємства	0,3

Джерело: побудовано автором

Можемо зробити висновок, що розрахунки, наведені у табл.3.3 свідчать про те, що за умов, наведених вище, вже у 2023 році, починаючи з червня, ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» зможе отримати чистий прибуток від імпорту замороженого лосося у розмірі понад 42 тис.грн щомісяця. При цьому коефіцієнт ефективності імпортової діяльності підприємства складатиме 1,23, а значення показника рентабельності імпортової операції ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» складе 0,3, що, на нашу думку, є досить високим показником.

Отже, позитивний фінансовий результат діяльності ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» свідчить, що імпорт сировини є ефективним напрямком діяльності підприємства, що приносить прибуток.

У результаті успішного імпорту морепродуктів компанією ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» з країни ЄАВТ – Норвегії, можна очікувати збільшення обсягів продажів та підвищення рівня прибутковості. Однак, варто пам'ятати, що успіх в імпорті продукції залежить від багатьох факторів, тому важливо уважно вивчати ринок, аналізувати тенденції та планувати дії на майбутнє.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Експортна та імпортна діяльність завжди була і залишається важливою складовою економічного розвитку держави. У умовах глобалізації світового господарства на сучасному етапі розвитку економіки України зовнішньоекономічна діяльність підприємств набуває дедалі більшого розвитку. На ефективність діяльності підприємства впливає низка різноманітних чинників. Від їх інтенсивності, напряму та тривалості дії багато в чому залежать кінцеві результати діяльності підприємства: обсяги випуску та реалізації продукції, її собівартість, прибуток, рівень рентабельності, фінансова стійкість. Розвиток конкуренції з боку як на внутрішньому ринку, так і за рубежом зумовлює потребу підвищення ефективності діяльності підприємства, важливою складовою чого є удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Імпорт товарів, капіталів і робочої сили є одним з основних видів зовнішньоекономічної діяльності та складовою будь-якої зовнішньоекономічної діяльності. Особливості імпоротної діяльності підприємства обумовлені правовим регулюванням імпорту товарів. Фахівці виділяють два основних види ввезення товару: імпорт промислової і споживчої продукції; імпорт проміжних товарів (тобто сировини) і послуг. Також фахівці виділяють прямий і непрямий імпорт, а імпортний режим поділяється на ліцензоване ввезення та неліцензований імпорт.

Роботу виконано за матеріалами ТОВ з П «САЛАТЕЙРА». Salateira — це міжнародна мережа здорового харчування. Зараз в мережі Salateira 18 ресторанів, з них 5 — за франшизою

Аналіз показав, що ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» є рентабельним та платоспроможним підприємством, що займає високі конкурентні позиції на ринку здорового фастфуд-харчування. Пандемія Covid та повномасштабне вторгнення, звичайно, внесли свої корективи у роботу, але, незважаючи на це, підприємство продовжує активно працювати та отримувати прибуток.

Підприємство не здійснює експортної діяльності, натомість імпортує деякі продукти харчування, які використовує у своєму меню. Метою здійснення

імпортних операцій ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» є закупівля сировини для подальшої самостійної переробки. ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» виконує імпортні операції з поставками в Україну морепродуктів.

Найбільшу частку в імпорті ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» займають креветки – 30,9%, тунець – 27,1%, лосось – 21,1% восьминіжки – 11,1%. Найменшу частку мають кальмари – 9,8%. З країн ЄАВТ (Європейська асоціація вільної торівлі) ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» поки що співпрацює лише з Ісландією.

Світовий ринок риби і морепродуктів останні роки залишався досить стабільним, окрім 2020-2021 рр, в період коронавірусної пандемії. Найбільшими країнами-імпортерами стали Китай, Таїланд, Японія та США, їхня тенденція до росту частки імпорту спостерігається і по цей час.

Частка України у експорті рибної продукції у наш час незначна, однак має тенденцію до зростання. У наш час одними з найбільш вигідних країн для експорту риби є Молдова, Данія, Німеччина та Туреччина. Окрім них, можливими перспективними країнами можуть стати Угорщина, Нідерланди та Данія.

Україна закуповує переважно морожену, свіжу та охолоджену рибу, рибне філе і ракоподібних. Ринок замороженої рибної продукції в Україні є досить різноманітним, тому можна вибрати постачальника, який найкраще відповідає потребам покупців.

Організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» морепродуктів з країн ЄАВТ потребує уважного планування та врахування різних аспектів.

Організаційне забезпечення здійснення імпорту морепродуктів ТОВ з П "САЛАТЕЙРА" з країн Європейського Союзу та Європейської асоціації вільної торівлі (ЄАВТ) передбачає дотримання певних процедур та вимог, що встановлюються митним та санітарним контролем.

Завдяки перевагам ЄАВТ, а саме скасуванням мит на морепродукти, є вигідною організація імпорту морепродуктів із державами, що входять до даного угруповання. Пропонується організувати співпрацю з норвежськими

постачальниками риби. У даному випадку це буде постачання замороженого лосося.

За умов, наведених у роботі, вже у 2023 році, починаючи з червня, ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» зможе отримати чистий прибуток від імпорту замороженого лосося у розмірі понад 42 тис.грн щомісяця. При цьому коефіцієнт ефективності імпортової діяльності підприємства складатиме 1,23, а значення показника рентабельності імпортової операції ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» складе 0,3, що, на нашу думку, є досить високим показником.

У результаті успішного імпорту морепродуктів компанією ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» з країн ЄАВТ можна очікувати збільшення обсягів продажів та підвищення рівня прибутковості. Однак, варто пам'ятати, що успіх в імпорті продукції залежить від багатьох факторів, тому важливо уважно вивчати ринок, аналізувати тенденції та планувати дії на майбутнє.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. International business: the challenge of global competition / D. A. Ball [et al]. – 11th ed. – The McGraw – Hill / Irwin, 2018. – 622 p
2. Аналіз ринку риби і морепродуктів України [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanierynka/analiz-rynka-ryby-v-ukraine-2018-god>
3. Аранчій В.І. Фінансова стратегія у системі управління підприємством [Текст] / В.І. Аранчій, О.П. Зоря // Вісник Полтавської державної аграрної академії. Економіка. – 2019. – № 2. – С. 156-159
4. Березін О.В. Стратегія підприємства [Текст] : навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – К. : Ліра-К, 2020. – 224 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Загальні засади експортно-імпортової діяльності // Облік і аналіз в ЗЕД: Підручник. – Вид. 2-ге, доп. і переробл. – Житомир: ПП Рута, 2021. – 542с.
6. Волкова І.А. Методика аналізу експортно-імпортової операцій в діяльності підприємств [Текст] / І.А. Волкова, І.В. Гірчук // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2019. – № 3 (53). – С. 53-55.
7. Голованенко Н. Особливості експортно-імпортової операцій підприємства України. Вісник Черкаського університету. 2019. С. 60–62.
8. Головка Т. В. Стратегічний аналіз : навч.-метод. посіб. / Т. В. Головка, С. В. Сагова ; за ред. М. В. Кужельного. – Київ : КНЕУ, 2015. – 198 с.
9. Жмайлова, О.Г. До питання оцінки ефективності експортно-імпортової операцій / О.Г. Жмайлова, І.О. Кобзар // Materiały X Międzynarodowej naukowipraktycznej konferencji «Naukowa myśl informacyjnej powieki - 2019» Volume 1. Ekonomiczne nauki.: Przemysł. Nauka i studia - С. 65 -70.
10. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, І. Ю. Савченка. – Київ : Центр навчальної літератури, 2020. – 792 с.
11. Кадуріна Л.О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. К.: Видавничий Дім «Слово», 2018. – 272с.

12. Калініна О. Стан та перспективи розвитку експортно-імпорتنних операцій підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2017. № 2. С. 146–149.
13. Кальченко Т. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: монографія. Київ: КНЕУ, 2016. 248 с.
14. Каляка С. В. Управління стійким функціонуванням підприємства – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами" / С. В. Каляка – Харків : Б. в., 2014. – 20 с.
15. Кандиба А. М. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / А. М. Кандиба. – Київ : Аграрна наука, 2015. – 263 с.
16. Колосок С. І. Управління експортоорієнтованим портфелем продуктивних інновацій підприємства машинобудування : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами" / С. І. Колосок. – Суми : Б. в., 2016. – 20 с.
17. Комарцова О. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Управління ризиком. 2016. № 12 (109). С. 47–48
18. Ленчевський І. Ю. Організація і регулювання міжнародних комерційних операцій / Ленчевський І. Ю., Зубова Н. І. – М. : Колос, 2017. – 240 с
19. Лопатовський В. Г., Новіцький О. В. Стратегічні орієнтири підвищення ефективності експортноімпорتنних операцій в системі забезпечення економічної безпеки підприємств. Innovation and Sustainability. 2022. № 4. С. 139-146.
20. Лукашев С. В. Концепція стратегічного управління експортно-імпортною діяльністю підприємства / С. В. Лукашев, Г. В. Моргун // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Серія "Економічні науки". – 2014. – № 2. – С. 71–77.
21. Малярець Л. М. Аналіз ефективності експортно-імпоротної діяльності підприємства для її стратегічного контролінгу / Л. М. Малярець, Г. В. Моргун // Бізнес Інформ.– 2015. – № 1. – С. 165–17
22. Мисник В. Г. Організація і техніка зовнішньоторговельних операцій / Мисник В. Г. – М. : Вид. "АКАЛІС", 2018. – 151 с.

23. Моргун Г. В. Формування системи показників стратегічного контролінга експортно-імпоротної діяльності підприємства / Г. В. Моргун // Мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. "Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики" (Одеса, 25–26 вересня 2015 р.). – Одеса : Б. в., 2019. – С. 95–98.
24. Офіційний сайт Асоціації «Українських імпортерів риби та морепродуктів» - Режим доступу: <https://uifsa.ua/>
25. Офіційний сайт Державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
26. Офіційний сайт ТОВ з П «САЛАТЕЙРА» - Режим доступу: <https://salateira.ua/>
27. Решетняк К. Е. Експортно-імпортні операції як основа зовнішньоекономічної діяльності підприємства [Текст]: / К. Е. Решетняк // Управління розвитком. – 2018. – №3. – С. 30 – 32.
28. Світовий ринок риби та морепродуктів - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fishnet.ru/news/rynok/31142.html>.
29. Семенов К. А. Міжнародні економічні відносини / Семенов К. А. – М. : Гардарика, 2016. – 336 с.
30. Уткіна Ю. М. Стратегічна спрямованість управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств [Текст] / Ю. М. Уткіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2020. – № 32. – С. 247-249
31. Шкурупій О.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст]: Навч. посіб. / Шкурупій О.В., Гончаренко В.В., Артеменко І.А. та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 248 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Підприємство ТОВ з іноземними інвестиціями "Салатейра"

Територія Україна

Організаційно-правова форма господарювання ТОВ

Вид економічної діяльності Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування

Середня кількість працівників¹ 604

Адреса, телефон вулиця Шота Руставелі 12-Б, оф 11, м. КИЇВ, 04053

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
20	0	0
22	1	1
за ЄДРПО У 38150180		
за КОАТУ У		
за КОПФГ		
за КВЕД 56.10		

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на **31.12.2021** р.

Форма N 1		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			

Нематеріальні активи	1000	114 150	87 808
первісна вартість	1001	313 063	240 818
накопичена амортизація	1002	198 913	153 010
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 284	5 603
Основні засоби	1010	51 626	39 712
первісна вартість	1011	123 118	94 706
знос	1012	71 492	54 994
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
накопичена амортизація	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:		0	
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	680	523
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	173 740	133 646
ІІ. Оборотні активи		0	
Запаси	1100	45 548	35 037
Виробничі запаси	1101	2 373	1 825
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	43 176	33 212
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 086	835
Дебіторська заборгованість по розрахункам:		0	

за виданими авансами	1130	7 116	5 474
з бюджетом	1135	325	250
у тому числі з податку на прибуток	1136	325	250
з нарахованих доходів	1140	342	263
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	707	544
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	43 385	33 373
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	43 385	33 373
Витрати майбутніх періодів	1170	737	567
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:		0	
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	2 029	1 561
Усього за розділом II	1195	101 275	77 904
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	275 015	211 550

Продовження:

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5 381	4 139
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	155 215	119 396
Емісійний дохід	1411	0	0

Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	61 311	47 162
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	221 906	170 697
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		0	
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:		0	
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		0	
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:		0	
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	5 676	4 366
розрахунками з бюджетом	1620	14 346	11 035
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	439	338

розрахунками з оплати праці	1630	3 359	2 584
за одержаними авансами	1635	5 936	4 566
за розрахунками з учасниками	1640	1 911	1 470
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	12 345	9 496
Доходи майбутніх періодів	1665	6 733	5 179
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2 365	1 819
Усього за розділом III	1695	53 109	40 853
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	275 015	211 550

Керівник

Головний бухгалтер

Василевська Олена
Григорівна

Осіпчук Наталія Іванівна

1

Визначається в порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі статистики.

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Підприємство ТОВ з іноземними інвестиціями "Салатейра"

Територія Україна

Організаційно-правова форма господарювання ТОВ

Вид економічної діяльності Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування

Середня кількість працівників¹ 604

Адреса, телефон вулиця Шота Руставелі 12-Б, оф 11, м. КИЇВ, 04053

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

за

ЄДРПО

У

за

КОАТУ

У

за

КОПФГ

за

КВЕД

КОДИ

20	0	0
23	1	1

38150180

56.10

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на **31.12.2022** р.

Форма N 1		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
	1	2	3
I. Необоротні активи			

Нематеріальні активи	1000	87 808	98 027
первісна вартість	1001	240 818	294 122
накопичена амортизація	1002	153 010	196 095
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 603	11 443
Основні засоби	1010	39 712	51 963
первісна вартість	1011	94 706	123 482
знос	1012	54 994	71 519
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
накопичена амортизація	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	523	657
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	133 646	162 090
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	35 037	12 519
Виробничі запаси	1101	1 825	2 090
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	33 212	10 429
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	835	1 840
Дебіторська заборгованість по розрахункам:			

за виданими авансами	1130	5 474	2 837
з бюджетом	1135	250	89
у тому числі з податку на прибуток	1136	250	0
з нарахованих доходів	1140	263	430
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	544	824
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	33 373	43 987
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	33 373	43 987
Витрати майбутніх періодів	1170	567	448
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 561	1 630
Усього за розділом II	1195	77 904	64 604
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	211 550	226 694

Продовження:

Пасив	Код рядка	На	На кінець
		початку звітної періоду	звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 139	4 139
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	119 396	149 716
Емісійний дохід	1411	0	0

Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	47 162	17 233
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	170 697	171 088
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	4 366	5 955
розрахунками з бюджетом	1620	11 035	10 809
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	639
розрахунками зі страхування	1625	338	0

розрахунками з оплати праці	1630	2 584	146
за одержаними авансами	1635	4 566	6 122
за розрахунками з учасниками	1640	1 470	19 117
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	9 496	11 355
Доходи майбутніх періодів	1665	5 179	2 077
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1 819	25
Усього за розділом III	1695	40 853	55 606
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	211 550	226 694

Керівник _____

Василевська Олена
Григорівна _____

Головний
бухгалтер _____

Депутат Наталія Іванівна _____

1

Визначається в порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі статистики.

Додаток В

Підприємство

**ТОВ з іноземними
інвестиціями "Салатейра"**
(найменування)

Дата (рік,
місяць, день)ЄДРП
ОУ

КОДИ		
2022	01	01
38150180		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Рік р
за 2021 .Форм
а № 2

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код ряд ка	За звітни й період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	423 953	551 139
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	276 154	359 000
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:		0	0
прибуток	2090	147 799	192 139
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	4 382	5 697
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0

Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	60 412	78 536
Витрати на збут	2150	4 081	5 305
Інші операційні витрати	2180	59 024	76 731
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	28 664	37 263
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	32 094	41 722
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	29	38
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	60 729	78 948
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-10 931	-14 210
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:		0	0
прибуток	2350	49 798	64 737
збиток	2355	0	0

продовження

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0

Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	49798	64737

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 592	4670
Витрати на оплату праці	2505	160 225	208293
Відрахування на соціальні заходи	2510	33 946	44130
Амортизація	2515	79 294	103082
Інші операційні витрати	2520	60 486	78632
Разом	2550	337 543	438806

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,0000 0	0,00000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,0000 0	0,00000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,0000 0	0,00000

Василевська
Олена
Григорівна

Підприємство

ТОВ з іноземними інвестиціями
"Салатейра"

(найменування)

Дата (рік,
місяць, день)ЄДРПО
У

КОДИ		
2023	01	01
38150180		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Рік
202 р
за 2 .Форма № 2
Код за ДКУД

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядк а	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	492 203	423 953
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(300 024)	(276 154)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	192 179	147799
збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	2 842	4382,00

Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0,00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0,00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0,00
Адміністративні витрати	2130	(71 726)	(60 412)
Витрати на збут	2150	(4 713)	(4 081)
Інші операційні витрати	2180	(62 468)	(59 024)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0,00
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0,00
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	56 114	28664
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	5288	32094
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	()	(29)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(4 044)	()
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	57358	60729
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-11320	-10931
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	46038	49798
збиток	2355	()	()

продовження

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
--------	-----------	-------------------	---

1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	46038	49798

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 414	3592
Витрати на оплату праці	2505	187 792	160225
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 368	33946
Амортизація	2515	64 821	79294
Інші операційні витрати	2520	69 834	60486
Разом	2550	363 229	337543

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,00000	0,00000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,00000	0,00000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00000	0,00000

Василевська Олена
Григорівна

Керівник

Осіпчук Наталія
Іванівна

**Головний
бухгалтер**

Діаграма Ганта з організації процесу імпорту продукції компанії SEAWELL HIRTSHALS A/S

